

**Diagnoza społeczno-gospodarcza i przestrzenna
Gminy Gomunice**

*Diagnoza została przygotowana na potrzeby
opracowania
Strategii Rozwoju Gminy Gomunice na lata 2023 - 2032*

PROJEKT

Luty 2022 r.

SPIS TREŚCI

UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNE	3
POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE I GEOGRAFICZNE	3
POŁOŻENIE KOMUNIKACYJNE	6
UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO – GOSPODARCZE	9
DEMOGRAFIA	9
EDUKACJA	12
GOSPODARKA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	14
ROLNICTWO	18
RYNEK PRACY I BEZROBOCIE	21
POMOC SPOŁECZNA	28
OCHRONA ZDROWIA	31
KULTURA, SPORT I REKREACJA	32
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	34
UWARUNKOWANIA NATURALNE I KULTUROWE	35
POTENCJAŁ PRZYRODNICZY	35
POTENCJAŁ KULTUROWY	38
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	39
INFRASTRUKTURA DROGOWA	39
INFRASTRUKTURA WODNO – KANALIZACYJNA	41
GOSPODARKA ODPADAMI	42
INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA, ZAOPATRZENIE W CIEPŁO, W TYM ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII	47
INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA	49
ZARZĄDZANIE GMINA	50
SYTUACJA FINANSOWA	50
STRUKTURA ORGANIZACYJNA	55
WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH PROJEKTÓW INWESTYCYJNYCH ZREALIZOWANYCH W GMINIE	55
PRIORYTETY INWESTYCYJNE W GMINIE DO 2030 R.	58
PROJEKTY MIĘKKIE W GMINIE DO 2030 R.	63
SPIS TABEL	65
SPIS WYKRESÓW	66

Diagnoza sytuacji społeczno – gospodarczej i przestrzennej Gminy Gomunice służy prezentacji obrazu Gminy przez pryzmat zebranych danych statystycznych, dzięki którym będzie możliwe dokonanie identyfikacji oraz ewaluacji stanu Gminy. Dane przeanalizowane i scharakteryzowane w tej części będą pomocne do ukazania uwarunkowań, jakie należy brać pod uwagę przy podejmowaniu strategicznych decyzji i planowaniu rozwoju Gminy Gomunice w perspektywie do 2032 r., w tym obejmującą nową perspektywę budżetową Unii Europejskiej.

Opracowana diagnoza będzie kanwą do prac nad **Strategią Rozwoju Gminy Gomunice na lata 2023 – 2032**. Zebrane materiały posłużą do pogłębionej analizy i umożliwią zidentyfikowanie problemów i wskazanie celów oraz czynników rozwojowych, które tworzą potencjał dla dynamicznego rozwoju Gminy.

Gmina Gomunice zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, dążąc do harmonijnego ożywienia i poprawy warunków życia mieszkańców, będzie podejmować nowe i ambitne zadania zmierzające do polepszenia infrastruktury, dbałości o środowisko naturalne, ale także zapewnienia mieszkańcom warunków do wysokiej jakości edukacji, rekreacji, sportu.

Uwarunkowania przestrzenne

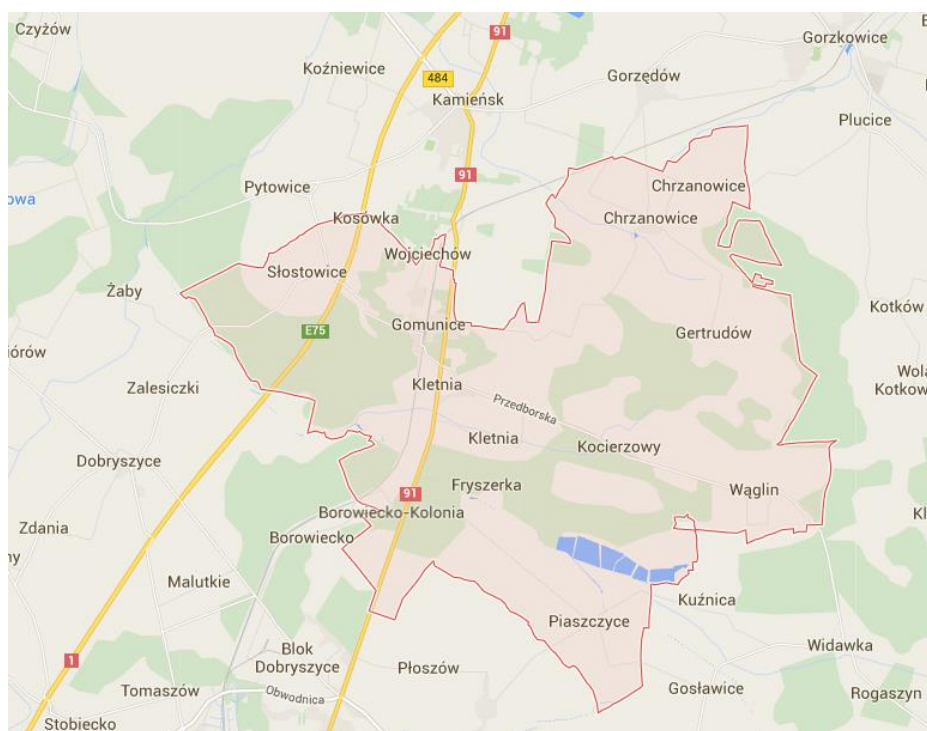
Położenie administracyjne i geograficzne

Gmina Gomunice jest położona w południowej części województwa łódzkiego, w odległości 10 km od Radomska.

Gomunice są zlokalizowane w północnej części powiatu, graniczy z następującymi jednostkami:

- od północy – gmina Kamieńsk,
- od północnego-wschodu – gmina Gorzkowice (powiat piotrkowski),
- od południowego - wschodu - gmina Kodrąb,
- od południa – gmina Radomsko,
- od zachodu – gmina Dobryczyce.

Położenie Gminy Gomunice¹

¹ www.gminy.pl, dostęp 15.12.2021 r.

Na terenie gminy położonych jest 11 sołectw, w skład których wchodzi 20 miejscowości.

Gmina Gomunice podzielona jest na 10 sołectw:

- 1) Chruścin;
- 2) Chrzanowice;
- 3) Gertrudów;
- 4) Gomunice;
- 5) Karkoszki;
- 6) Kletnia;
- 7) Kocierzowy;
- 8) Piaszczyce;
- 9) Słostowice;
- 10) Wąglin;
- 11) Wojciechów.

Tabela nr 1 – Podział administracyjny²

Sołectwo	Nazwa miejscowości
Chrzanowice	Chrzanowice
	Pudzików
Gertrudów	Gertrudów
	Zygmuntów
Gomunice	Gomunice
	Wielki Bór

² <https://gomunice.pl/gmina/solectwa>

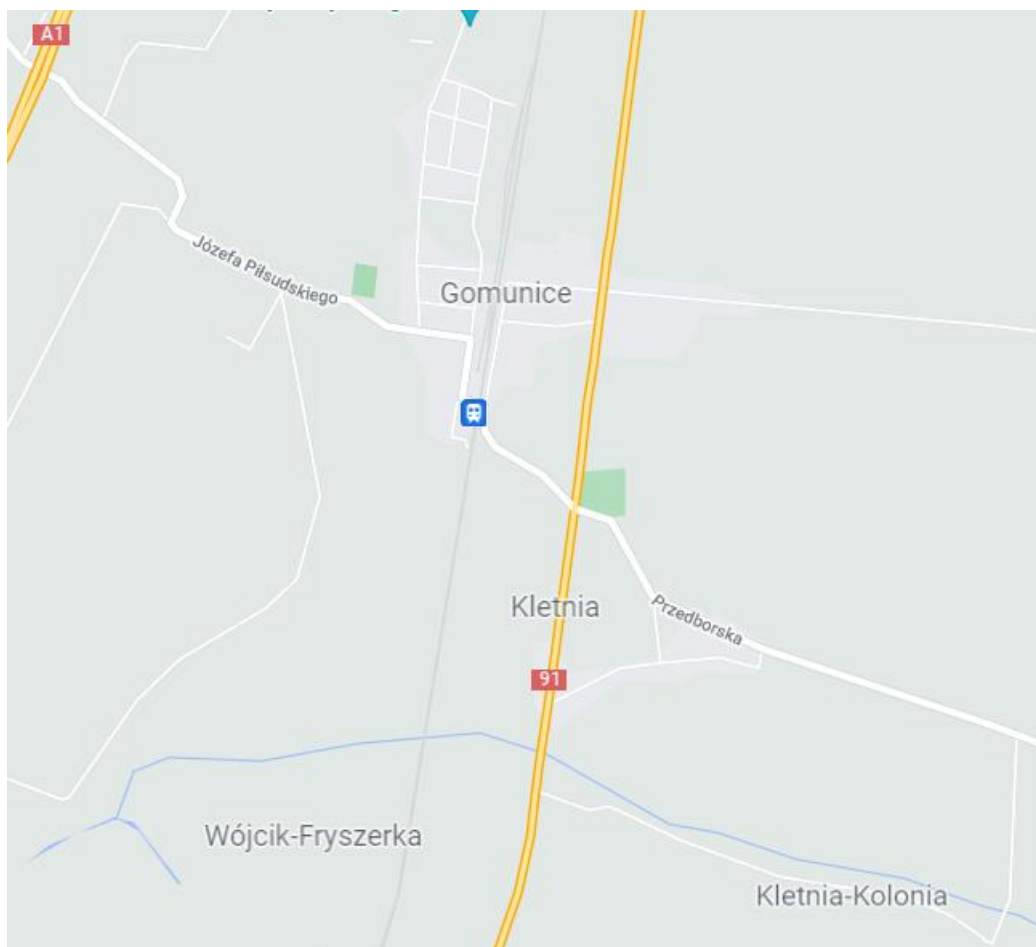
Karkoszki	Borowiecko - Kolonia
	Karkoszki
Kletnia	Kletnia
	Hucisko
	Wójcik
Kocierzowy	Kocierzowy
Piaszczyce	Piaszczyce
	Piaszczyce – Kolonia
	Marianka
Słostowice	Słostowice
Wąglin	Wąglin
Wojciechów	Wojciechów
	Paciorkowizna
	Kosówka
Chruścin	Chruścin
	Pirowy

Położenie komunikacyjne

Gmina Gomunice ma dobrze zorganizowany układ komunikacyjny oparty na przebiegających z północy na południe drogach: autostrada A 1 i dk nr 91. Sieć tą uzupełniają ważne drogi powiatowe: Kletnia – Kodrąb, Słostowice – Dobryszyce, Gomunice – – Chrzanowice, Fryszka - do drogi 3925E, Radomsko – Płoszów – do drogi 3929E. Pozostałe drogi mają charakter lokalny. Należy zaznaczyć, że stan dróg jest dobry i corocznie ulega zasadniczej poprawie. Przez obszar gminy Gomunice przebiega magistrala kolejowa relacji Koluszki-Zawiercie. Na terenie gminy w miejscowości Gomunice zlokalizowana jest stacja PKP na linii Warszawa Zachodnia – Katowice. Na stacji zatrzymują się tylko pociągi osobowe. Obsługiwane są połączenia z: Radomskiem, Piotrkowem Trybunalskim, Częstochową, Łodzią, Koluškami. Gomunice posiadają również czynną bocznice kolejową, co sprzyja łatwemu transportowi towarów masowych.

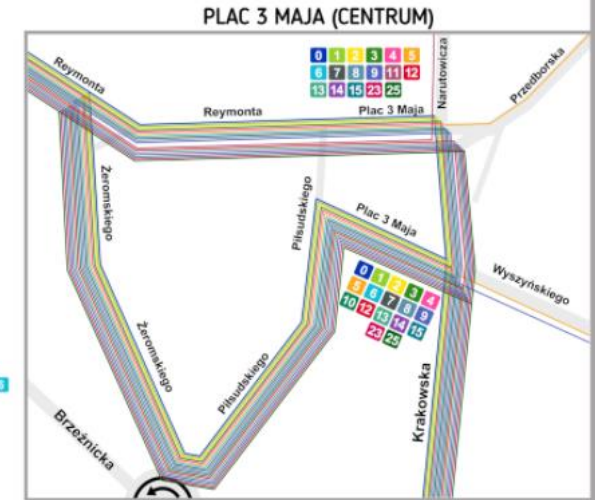
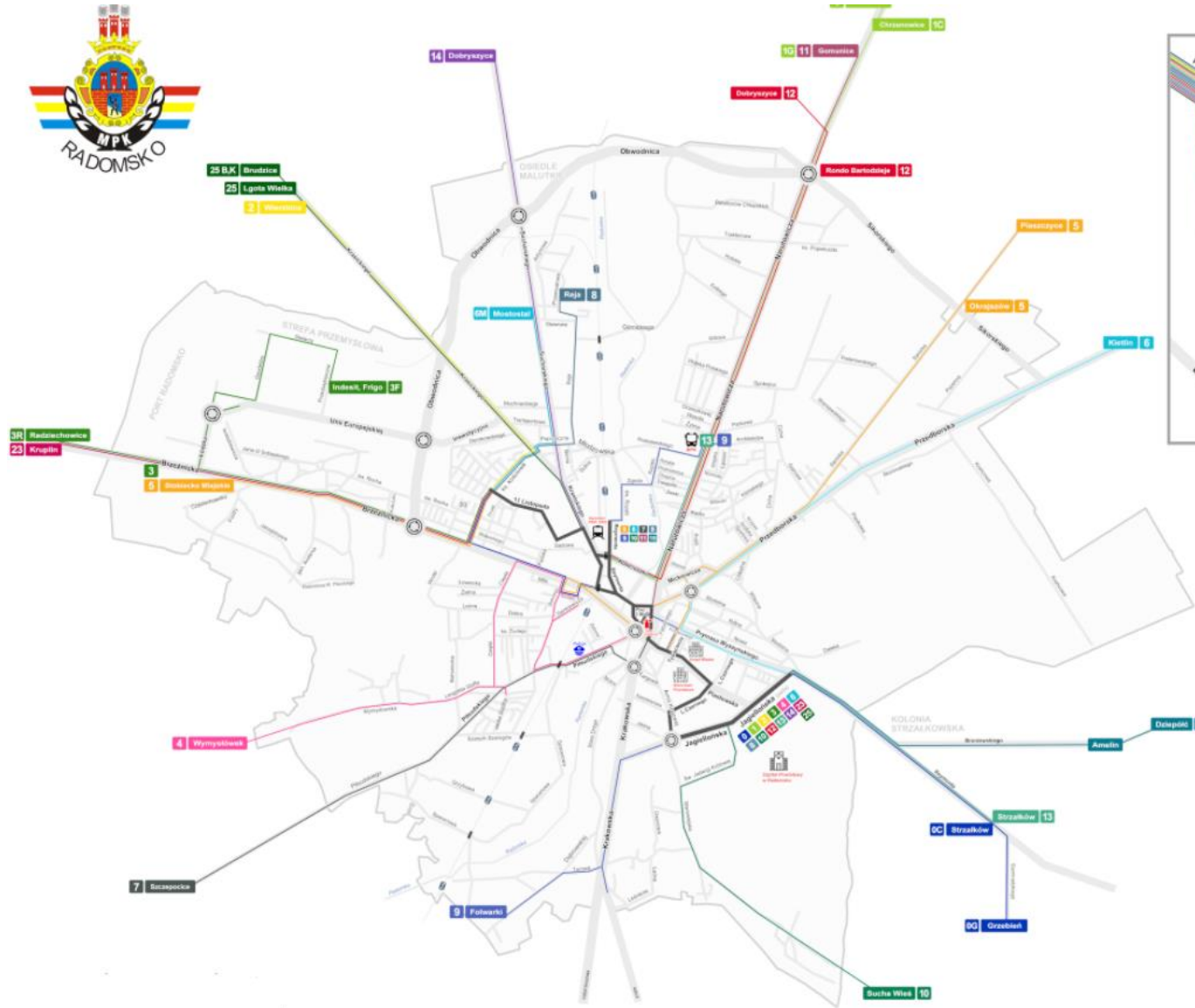
Gmina objęta jest siecią publicznej komunikacji autobusowej realizowanej przez PKS Radomsko, MPK Radomsko oraz prywatnych przewoźników.

Układ komunikacyjny gminy Gomunice

Linie obsługiwane przez MPK Radomsko na terenie gminy Gomunice³

³ <http://mpk-radomsko.pl/rozklad-jazdy/schematy-linii-autobusowych>

LINIE AUTOBUSOWE MPK

0	Jagiellońska - Jagiellońska - wybrane kursy przebiegające do Strzałkowa i Grzebińca.
1	Jagiellońska - Armii Krajowej, Leszka Czarnego, Piastowska, Plac 3-go Maja, Reymonta, Kościuszki, Narutowicza, Gomułce - Kamieńsk - wybrane kursy do Chrząnowic.
2	Jagiellońska - Armii Krajowej, Leszka Czarnego, Piastowska, Plac 3-go Maja, Sierakowskiego, 11 Listopada, Ks. Kościowa, Krasińskiego, Jarłów, Stobiecko Solacheckie - Wierzbica.
3	Jagiellońska - A. Krajowej, L. Czarnego, Piastowska, Pl. 3-go Maja, Piłsudskiego, Krasińskiego, Ks. Kościowa, Brzoznicka (Stobiecko Majejski) - wybrane kursy do Strefy Przemysłowej (Indest, Frigo) lub Radziechowa.
4	Jagiellońska - Armii Krajowej, Leszka Czarnego, Piastowska, Plac 3-go Maja, Piłsudskiego, Sienkiewicza, Batorego, Brzoznicka, Ciąpa, Staffa - Jacka Soplecy - wybrane kursy do Wymysłówek.
5	Piaszycze - Proszów, Okrajów, Sanicka, Przeborska, Przeborska Ronda, Plac 3-go Maja, Brzoznicka (Władki), Różana, Sierakowskiego, 11 Listopada, Ks. Kościowa - Brzoznicka (Stobiecko Majejski).
6	Kietlin - Przeborska, Reymonta, Tyjańcica, Plac 3-go Maja, Reymonta - Dworzec PKP, PKS - wybrane kursy do Sucharskiego (Mostki).
7	Dworzec PKP, PKS - Reymonta, Plac 3-go Maja, Krakowska, Piłsudskiego, Lipki, Dąbrowka - Szczępcowa.
8	Jagiellońska - Armii Krajowej, Leszka Czarnego, Piastowska, Plac 3-go Maja, Warszawy, Sierakowskiego, 11 Listopada, Ks. Kościowa, Poprzeczna - Reja.
9	Narutowicza MPK - Narutowicza, Krasińskiego, Kopiec Św. Rozalii, Dworzec PKP, PKS, Reymonta, Pl. 3-go Maja, Wyszyńskiego, Tyjańcica, Piastowska, L. Czarnego, A. Krajowej, Jagiellońska, Krakowska - Folewki.
10	Dworzec PKP, PKS - Reymonta, Pl. 3-go Maja, Krakowska, Armii Krajowej, Tyjańcica, Piastowska, Leszka Czarnego, Armii Krajowej, Starowojka - Sucha Wieś.
11	Gomułce - Kłtwa, Borawiec, Bartodzieje, Narutowicza, Plac 3-go Maja, Warszawy, Batorego, Brzoznicka, Ks. Kościowa, 11 Listopada, Krasińskiego - Dworzec PKP, PKS (kursy powołańskie) - NE KURSUE W WAKACJE!
12	Jagiellońska - A. Krajowej, L. Czarnego, Piastowska, Plac 3-go Maja, Reymonta, Kościuszki, Narutowicza, Stok Dobryszyc - Dobryszyc wybrane kursy do Ronda Bartodziej lub przez Borawiec.
13	Jagiellońska - Armii Krajowej, Leszka Czarnego, Piastowska, Plac 3-go Maja, Reymonta, Kościuszki - Narutowicza MPK.
14	Jagiellońska - Armii Krajowej, Leszka Czarnego, Piastowska, Plac 3-go Maja, Sierakowskiego, Krasińskiego, Sucharskiego, Malutka - Dobryszyc (przez Sucharskiego i Malutka) - NE KURSUE W WAKACJE!
15	Dworzec PKP, PKS - Reymonta, Plac 3-go Maja, Krakowska, Armii Krajowej, Jagiellońska, Amelin - Dolepół.
23	Jagiellońska - A. Krajowej, L. Czarnego, Piastowska, Plac 3-go Maja, Sierakowskiego, 11 Listopada, Ks. Kościowa, Brzoznicka (Stobiecko Majejski), Ładów, Radziechowa Długa, Radziechowa-Pierona, Weso Jedlińska, Jedro - Kruglin.
25	Jagiellońska - Armii Krajowej, Leszka Czarnego, Piastowska, Plac 3-go Maja, Sierakowskiego, 11 Listopada, Ks. Kościowa, Krasińskiego, Jarłów, Stobiecko Solacheckie - Lgota Wielka wybrane kursy do Brudziń.

Gmina Gomunice na tle powiatu radomszczańskiego⁴

Uwarunkowania społeczno – gospodarcze

Demografia

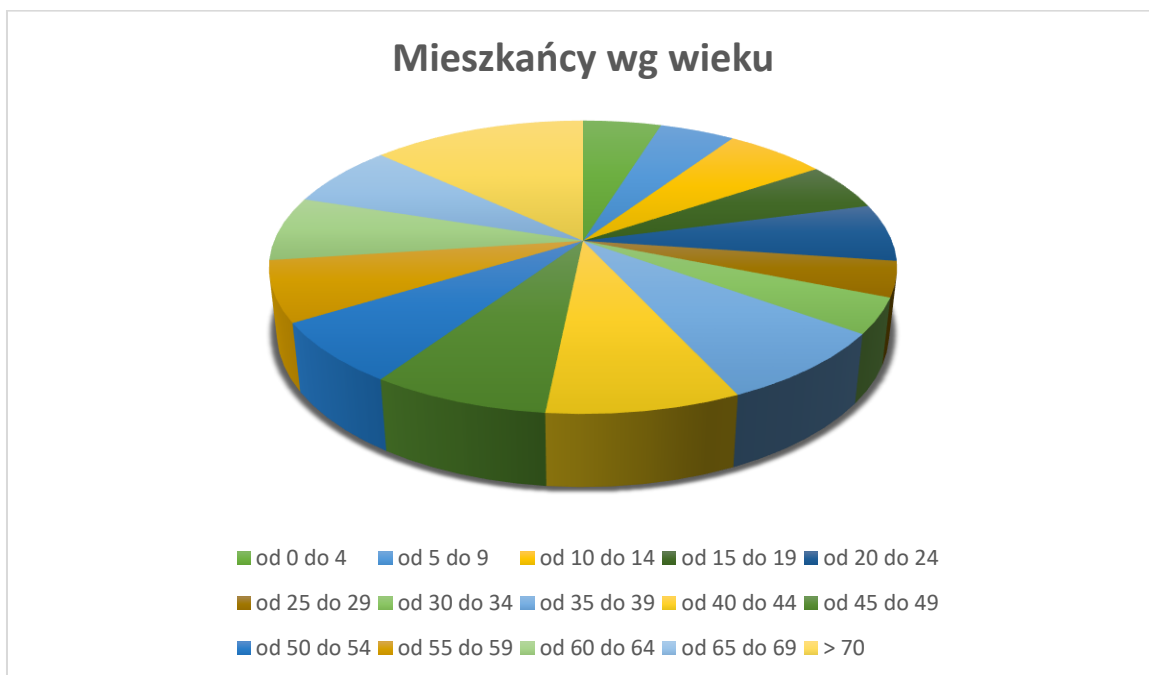
Gminę Gomunice według stanu na 31.12.2021 r. zamieszkiwało 5743 osób. Szczegóły dotyczące statystyki według wieku i płci prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 2 – Statystyka mieszkańców wg wieku i płci w latach 2015 - 2020

⁴ <https://www.radomszczanski.pl/strona-2565-powiat.html>

Wiek kobiety i mężczyźni	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0-4	249	247	252	248	252	262
5-9	341	329	325	297	277	252
10-14	285	286	295	304	330	340
15-19	331	322	316	319	297	287
20-24	420	410	383	370	344	347
25-29	390	385	402	393	436	415
30-34	461	458	446	432	394	389
35-39	475	455	444	436	453	444
40-44	419	437	449	468	456	464
45-49	384	404	413	411	413	427
50-54	377	362	368	355	368	372
55-59	409	407	387	387	362	365
60-64	417	422	422	406	416	389
65-69	366	340	351	354	356	376
70 i więcej	598	632	649	681	706	719

Wykres nr 1 - Mieszkańcy wg wieku w 2020 r.⁵

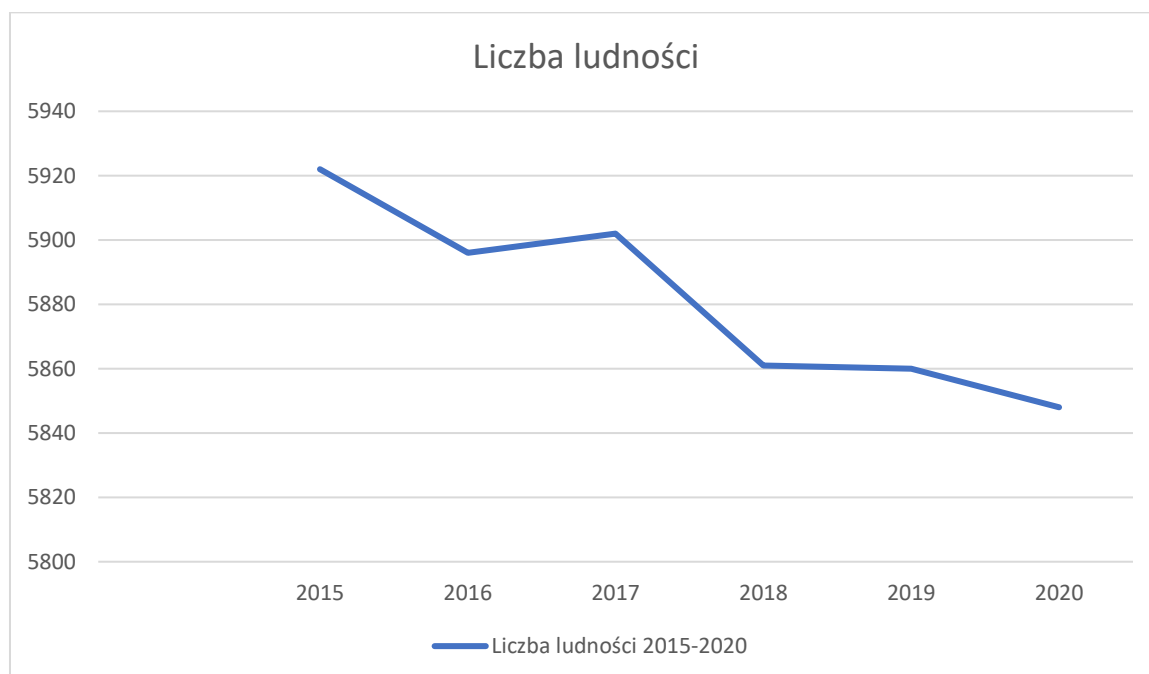
⁵ Dane Urząd Gminy Gomunice.

W porównaniu do lat ubiegłych można stwierdzić, że liczba mieszkańców utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Zauważalna jest tendencja spadkowa, co ma związek ze zjawiskiem depopulacji województwa łódzkiego. Na przestrzeni ostatnich 5 lat liczba mieszkańców gminy wyglądała następująco:

Tabela nr 3 – Ludność gminy 2015-2020⁶

Rok	Liczba ludności
2015	5922
2016	5896
2017	5902
2018	5861
2019	5860
2020	5848

Wykres nr 2 – Liczba ludności w lata 2015-2020⁷

⁶ <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica#>

⁷ Tamże.

Patrząc na prognozy demograficzne dla gmin i powiatów opracowywane przez Główny Urząd Statystyczny⁸ należy stwierdzić, że czeka nas okres postępującej depopulacji kraju. Nastąpi dalszy spadek liczby ludności, zgodnie z przyjętymi założeniami prognostycznymi spośród 2477 gmin w Polsce spadek ludności do 2030 r. będzie miał miejsce w 1664, w tym w 1007 gminach ubytek ludności wyniesie powyżej 5%, a w 322 powyżej 10%. Większość gmin, dla których przewidywany jest duży spadek ludności (powyżej 10%) znajduje się na terenach tzw. „ściany wschodniej”. Szczególna koncentracja tego typu gmin ma miejsce w województwie podlaskim (stanowią one aż 44% gmin w województwie), w południowej części województwa lubelskiego, obszarach przy granicy z Rosją, wschodniej części Pomorza Zachodniego oraz terenach górskich w południowo – wschodniej części kraju. Powiat Radomszczański plasuje się tutaj wśród gmin, które także odczują ten problem, ale skala nie będzie aż tak ogromna. Największym przyrostem ludności będą z kolei charakteryzować się przede wszystkim gminy położone w bezpośrednim sąsiedztwie największych ośrodków miejskich, co wynika z siły przyciągania wielkich aglomeracji jako atrakcyjnych rynków pracy i ich „rozlewanie” się na sąsiadujące z nimi tereny. Nadmienić jednak należy, że proces suburbanizacji dotyczy również miast średniej wielkości.

Mając na uwadze dynamiczne zmiany w strukturze funkcjonalno – przestrzennej kraju, w tym województwa łódzkiego antycypowanie prognoz demograficznych jest bardzo trudne, co podkreślają nawet statystycy GUS. Prognozy GUS pokazują, że trendy depopulacyjne nabierają siły i nic nie wskazuje, aby mogły być w najbliższych latach zahamowane. Gmina Gomunice dzięki mimo wszystko dogodnemu położeniu geograficznemu, w pewnym stopniu może uniknąć drastycznych spadków ludności.

Edukacja

Gmina Gomunice wypełniając swoje obowiązki w zakresie edukacji zapewnia jej rozwój na poziomie szkolnym i przedszkolnym oraz dla dzieci do lat 3.

Na terenie Gminy Gomunice znajdują się następujące placówki oświatowe:

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Gomunicach w skład którego wchodzi:

- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Gomunicach ul. Słowackiego 12;
- Przedszkole w Gomunicach ul. Krasińskiego 38.

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Chrzanowicach w skład którego wchodzi:

- Szkoła Podstawowa im. Bolesława Prusa w Chrzanowicach ul. Włodzimierza Łuckiego 16;

⁸ <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-gmin-na-lata-2017-2030-opracowanie-eksperymentalne,10,1.html>

- Przedszkole w Chrzanowicach, ul. Włodzimierza Łuckiego 16.

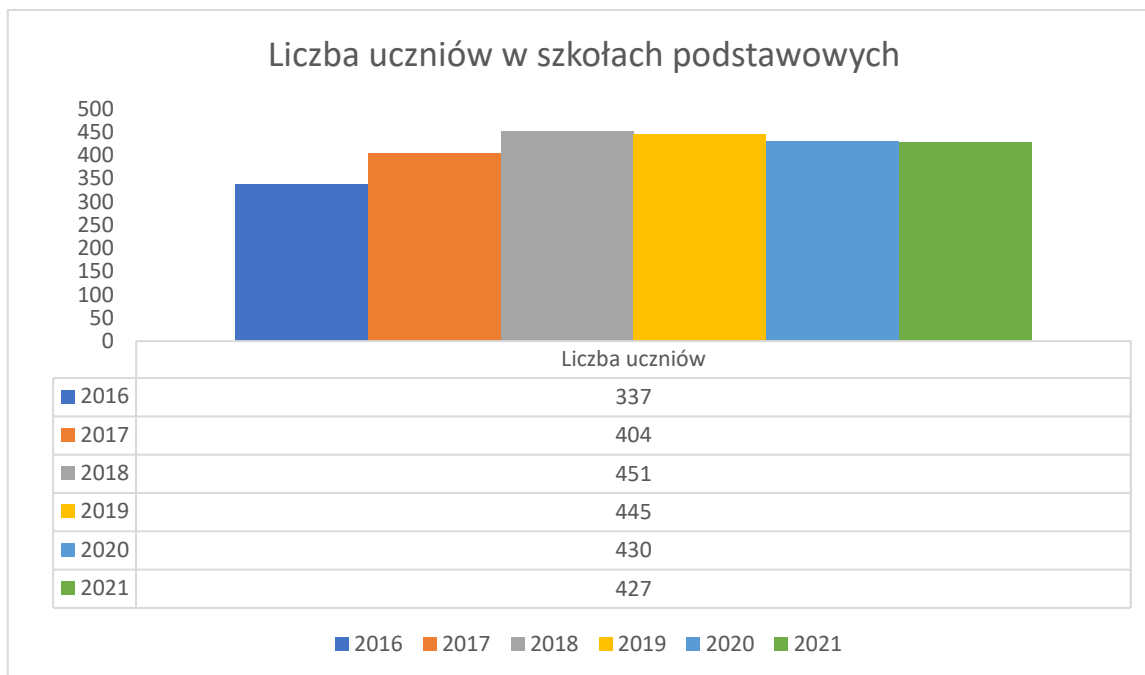
Tabela nr 4 – Placówki edukacyjne i opiekuńcze w gminie w roku szkolnym 2021/2022⁹

Placówka	Liczba uczniów	Liczba etatów nauczycieli/opiekunów
Szkoła Podstawowa w Gomunicach	339	35,07
Szkoła Podstawowa w Chrzanowicach	88	12,48
Przedszkole w Gomunicach	118	8,44
Przedszkole w Chrzanowicach	33	3,69
Żłobek Akademia Smyka w Gomunicach	19	4

Wykres nr 3 Liczba uczniów w szkołach podstawowych 2016 - 2020¹⁰

⁹ Dane Urząd Gminy Gomunice.

¹⁰ www.stat.gov.pl

Gospodarka i przedsiębiorczość

Na obszarze gminy przeważającą formą prowadzenia działalności gospodarczej są osoby fizyczne prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą, często o charakterze rodzinnym. W gminie dominuje handel, usługi, drobna produkcja. Według danych Urzędu Gminy stan na 9 lutego 2022 r. w gminie liczba przedsiębiorców przedstawia się następująco.

Wykres nr 4 Liczba podmiotów gospodarczych

Tabela nr 5 – Ilość wpisów w zakresie działalności gospodarczej¹¹

Status wpisu	Ilość wpisów dla głównego miejsca
Aktywny	186
Spółki/spółki cywilne	14
Wykreślony	229
Zawieszony	41
Brak rozpoczęcia działalności	1
Suma	471
Status wpisu	Ilość wpisów dla miejsca zamieszkania przedsiębiorcy
Aktywny	209
Spółki/spółki cywilne	14
Wykreślony	235
Zawieszony	57
Brak rozpoczęcia działalności	4
Suma	522

¹¹ www.stat.gov.pl

Tabela nr 6 - Podmioty gospodarcze wg grup rodzajów działalności PKD 2007¹²

Lata	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem	329	344	350	361	382	409
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3	3	3	3	3	3
Przemysł i budownictwo	89	90	99	107	112	123
Pozostała działalność	237	251	248	251	267	283

Tabela nr 7 - Podmioty wg sektorów własnościowych¹³

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	329	344	350	361	382	409
Sektor publiczny - ogółem	13	13	13	13	13	13
Sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	10	10	10	9	10	10

¹² www.stat.gov.pl

¹³ www.stat.gov.pl

Sektor prywatny - ogółem	316	331	337	349	369	393
Sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	251	264	269	280	295	310
Sektor prywatny - spółki handlowe	10	11	11	13	17	28
Sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	1	1	0	0	0	1
Sektor prywatny - spółdzielnie	2	2	2	2	2	2
Sektor prywatny - fundacje	1	2	3	4	4	4
Sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	19	19	19	16	17	16

Tabela nr 8 - Podgrupa: Podmioty wg klas wielkości¹⁴

¹⁴ www.stat.gov.pl

Wielkość zatrudnienia	Liczba podmiotów					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem	329	344	350	361	382	409
0-9	315	330	337	349	370	397
10-49	11	11	10	9	9	9
50-249	3	3	3	3	3	3

Gmina dokłada starań, aby potencjalni inwestorzy uzyskiwali kompletne informacje na temat możliwości inwestowania na obszarze gminy. W celu prezentowania możliwości inwestycyjnych w Urzędzie Gminy Gomunice powstał Punkt obsługi inwestora, który oferuje wszechstronne wsparcie w procedurze realizacji projektów inwestycyjnych na terenie gminy. Przeszkoleni pracownicy służą pomocą potencjalnym inwestorom w szybkim przejściu od etapu wyboru terenu inwestycyjnego, poprzez asystowanie przy wszystkich niezbędnych procedurach administracyjnych i prawnych do opieki poinwestycyjnej. Ponadto w punkcie pomoc znajdują również lokalni przedsiębiorcy, którzy potrzebują konsultacji, jeśli chodzi o pozyskiwanie środków unijnych z programów operacyjnych, jak i programów krajowych. Punkt obsługi inwestora prowadzi również działalność aktywną w poszukiwaniu ewentualnych partnerów do wspólnych projektów.

Rolnictwo

Na całkowitą powierzchnię gminy przypada 6239 ha użytków rolnych, z czego większość 2439 ha stanowią grunty orne.

Tabela nr 9 - Struktura zagospodarowania gruntów Gminy Gomunice¹⁵

Wyszczególnienie	J. m	Stan na dzień 31.12.2021 r.
Użytki rolne w tym :	ha	
Grunty orne	ha	2439,00
Sady	ha	26,00
Łąki i Pastwiska	ha	926,00
Pozostałe	ha	285,00
Lasy i grunty leśne	ha	2203,00
Pozostałe grunty i nieużytki	ha	360,00
Razem	ha	6239,00

¹⁵ Dane Urząd Gminy Gomunice, Gospodarka Nieruchomościami.

Powierzchnia Gminy Ogółem	km ²	62,39
---------------------------	-----------------	-------

Gleby występujące na obszarze gminy typologicznie to:

- gleby brunatne, pseudobielicowe oraz czarne ziemie, zaliczane do kompleksów uprawnych pszennych o klasach bonitacyjnych IIIa i IIIb,
- gleby bielicowe, pseudobielicowe i rzadziej brunatne, wytworzone z piasków, glin piaszczystych i ilów - zaliczane do kompleksów uprawnych żytnich dobrych i fragmentami bardzo dobrych oraz kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego, w klasach bonitacyjnych IVb i IVa,
- gleby bielicowe i pseudobielicowe wytworzone na ogół w piaskach słabostrukturalnych, naglinowych i naitowych, zaliczane do kompleksu żytniego słabego lub zbożowo-pastewnego, w klasach bonitacyjnych IVb,
- gleby bielicowe, pseudobielicowe, murszowe i fragmentami torfiaste, wytworzone z piasków luźnych, żwirów i piasków nawapiennych, zaliczane do kompleksów żytnio-łubinowego i żytniego słabego i rzadziej do kompleksu zbożowo-pastewnego słabego o bonitacjach niższych od kl. IV.

Udział poszczególnych klas gruntów ornych wg klas bonitacyjnych przedstawia się na terenie Gminy Gomunice następująco:

Tabela nr 10 - Grunty orne wg klas bonitacyjnych¹⁶

Grunty orne wg klas bonitacyjnych (ha)					
II	IIIa i IIIb	IVa i IVb	V	VI	VIz
-	51	65	719	833	172

Tabela nr 11 - Wielkość gospodarstw w Gminie Gomunice w poszczególnych sołectwach¹⁷

Powierzchnia gospodarstwa w ha / sołectwo	Grupa Hektarowa						H powyżej 50
	A do 2	B 2 - 5	C 5-7	D 7-10	E 10 - 15	F 15- 50	
Chrzanowice	103	73	14	4	3	0	1
Chruścin	18	22	2	0	0	0	0

¹⁶ Dane Urzędu Gminy Gomunice.

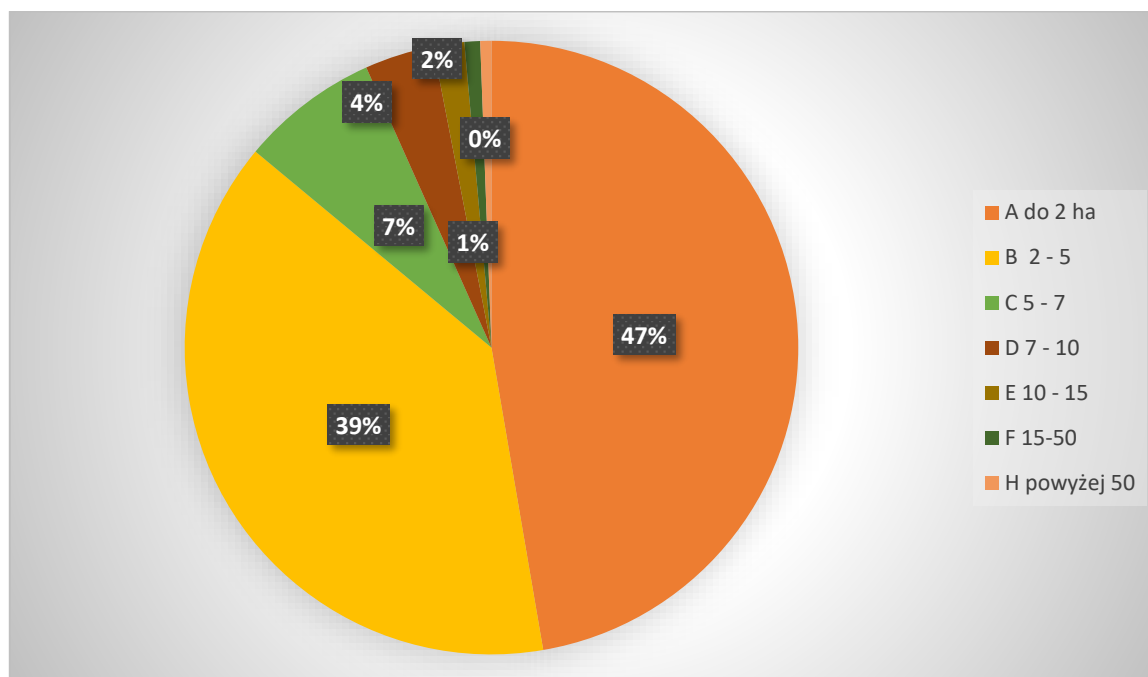
¹⁷ Dane Urzędu Gminy Gomunice.

Gomunice	15	4	1	0	0	1	0
Karkoszki	26	22	2	1	0	0	1
Kletnia	99	47	7	8	3	1	0
Kocierzowy	27	43	10	3	1	1	1
Piaszczyce	32	38	8	7	2	1	1
Słostowice	33	24	3	0	1	0	1
Wąglin	23	25	8	4	3	2	0
Gertrudów	15	28	7	4	1	1	2
Wojciechów	12	4	0	0	0	0	0

Tabela nr 12 - Wielkość gospodarstw w Gminie Gomunice¹⁸

Powierzchnia gospodarstwa w ha	Ilość gospodarstw
Do 2	403
2 -5	330
5-7	62
7-10	31
10-15	14
15-50	7
Powyżej 50	7
RAZEM	854

Wykres nr 5 - Wykres grupy hektarowe w Gminie Gomunice¹⁹

¹⁸ Dane Urzędu Gminy Gomunice.

¹⁹ Dane Urzędu Gminy Gomunice.

Rynek pracy i bezrobocie

Obok tradycyjnie rolniczych zajęć aktywność zawodowa w gminie Gomunice koncertuje się wokół handlu i usług. Ponadto ze względu na bliskość Radomska część mieszkańców znajduje tam zatrudnienie w sektorze prywatnym i publicznym. Stopa bezrobocia na terenie gminy na koniec października 2021 r. wyniosła 4,70 %, czyli poniżej bezrobocia rejestrowanego w Polsce, które za ten sam okres wyniosło 5,50 %, a w województwie łódzkim 5,80 %²⁰.

Tabela nr 13 - Stopa i poziom bezrobocia w 2021 r.²¹

Rok 2021 i 2022	Poziom bezrobocia	Kraj	Województwo łódzkie	Powiat radomszczański
Styczeń	2687	6,50%	6,40%	5,90%
Luty	2806	6,50%	6,50%	6,20%
Marzec	2736	6,40%	6,50%	6,00%
Kwiecień	2665	6,30%	6,40%	5,90%
Maj	2560	6,10%	6,30%	5,60%
Czerwiec	2453	5,90%	6,10%	5,40%
Lipiec	2319	5,80%	6,10%	5,10%
Sierpień	2217	5,80%	6,00%	4,90%
Wrzesień	2168	5,60%	5,90%	4,80%
Październik	2126	5,50%	5,80%	4,70%
Listopad	2086	5,40%	5,70%	4,70%
Grudzień	2043	5,40%	5,60%	4,60%
Styczeń 2022r.	2119	5,50%	5,80%	4,70%

Tabela nr 14 - Bezrobotni w gminach powiatu stan na IV kwartał 2021 r.²²

L.p.	Jednostka samorządu terytorialnego	Bezrobotni ogółem	W tym bezrobotne kobiety
1.	Radomsko Miasto	786	459
2.	Radomsko Gmina	69	39
3.	Dobryczyce	62	37
4.	Gidle	102	47
5.	Gomunice	90	54
6.	Kamieńsk Miasto	35	23
7.	Kamieńsk Gmina	47	22
8.	Kobiele Wielkie	58	28
9.	Kodrąb	68	38
10.	Lgota Wielka	56	35

²⁰ <https://radomsko.praca.gov.pl/stopa-i-poziom-bezrobocia>

²¹ Tamże.

²² Tamże.

11.	Ładzice	67	36
12.	Masłowice	124	76
13.	Przedbórz Miasto	150	77
14.	Przedbórz Gmina	148	80
15.	Wielgomłyny	78	51
16.	Żytno	103	56

Bezrobocie dotyka przede wszystkim osoby młode, bez doświadczenia zawodowego oraz osoby w wieku przedemerytalnym. Gmina stara się skutecznie rozwiązywać problemy na rynku pracy. Urząd Gminy Gomunice aktywnie współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Radomsku w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych polega na wdrażaniu konkretnych usług, z których może skorzystać osoba bezrobotna. Programy aktywizacji są skierowane do osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, m.in. długotrwale bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wśród usług tych można wymienić: roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, staże i przygotowania zawodowe w miejscu pracy, szkolenia, itp. Podstawową formą aktywizacji bezrobotnych w Gminie Gomunice jest zatrudnienie na staż (na 6 lub 12 miesięcy). Pracodawca może również zatrudnić pracownika na podstawie bonu szkoleniowego lub stażowego.

W 2021 r. Powiatowy Urząd Pracy w Radomsku dysponował środkami finansowymi na aktywizację osób bezrobotnych w wysokości 8 571 474 zł w tym:

- kwotą 2 139 802 zł na realizację programu „Aktywizacja osób po 29. roku życia pozostających bez pracy w powiecie radomszczańskim” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Woj. Łódzkiego na lata 2014 – 2020 (RPO);
- kwotą 2 444 722 zł na realizację programu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie radomszczańskim” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014 – 2020 (POWER);
- kwotą 3 986 949 zł na podstawowe usługi i instrumenty rynku pracy finansowane w ramach limitu środków przyznanych przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej (Algorytm).

Tabela nr 15 - Bezrobotni zarejestrowani wg płci²³

Bezrobotni zarejestrowani wg płci – osoby							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021

²³ www.stat.gov.pl

Ogółem	227	190	156	149	121	134	90
Kobiety	142	118	95	89	91	93	54
Mężczyźni	85	72	61	60	30	41	36

Wykres nr 6 - Bezrobotni zarejestrowani wg płci

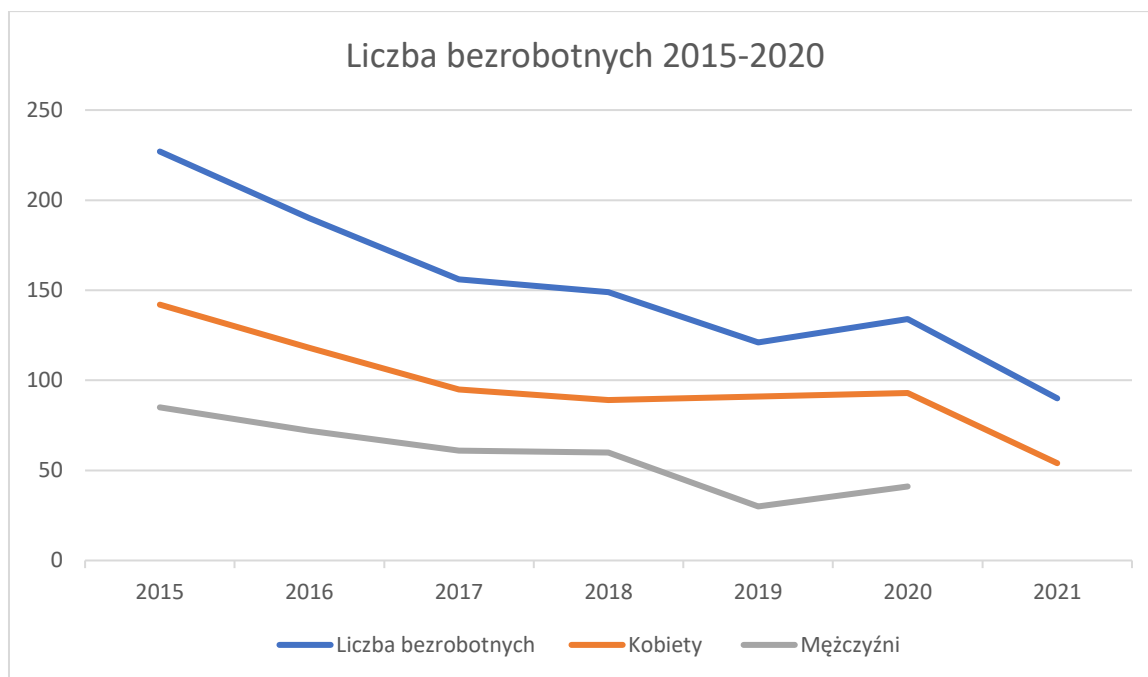

Tabela nr 16 - Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci

Bezrobotni zarejestrowani wg płci %						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem	6,2	5,2	4,3	4,1	3,4	3,8
Kobiety	8,4	7,1	5,7	5,4	5,5	5,7
Mężczyźni	4,3	3,6	3,1	3,1	1,6	2,2

Jak wynika z danych statystycznych poziom bezrobocia w gminie ma tendencję spadkową. W całym powiecie radomszczańskim poziom bezrobocia na koniec 2021 r. wyniósł 2043 osoby.

Wybuch epidemii koronawirusa zakłócił obserwowane od kilku lat tendencje spadku poziomu bezrobocia. Od marca 2020 r. nastąpił jego wzrost – w skali kraju, w okresie od 1 marca do 31 sierpnia poziom bezrobocia wzrósł o 0,7 p. proc (z 5,4% w marcu do 6,1% w sierpniu)". W rzeczywistości bezrobocie mogło być wyższe, niż wynikało to z danych płynących z urzędów pracy. Wiele osób z przyczyn obiektywnych, np. z obawy przed ryzykiem zakażenia podczas przejazdu lub w urzędzie pracy, nie rejestrowało się w urzędach pracy. Wysoka liczba osób nieszukających pracy jest przejawem zdrowego rozsądku i maskuje prawdziwą skalę problemu na rynku pracy. W powiecie radomszczańskim, w 2020 r. największy wzrost stopy bezrobocia wystąpił w miesiącach marzec – czerwiec (z 5,7% do 6,5%). W drugiej połowie roku wskaźnik ten zaczął maleć, by – w grudniu 2020 r. osiągnąć 5,6%.²⁴

W 2021 r. sytuacja uległa poprawie i stabilizacji, co obrazują dane statystyczne. Spadek bezrobocia wynika nie tylko z rozwoju gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy, ale także z powodu zmian demograficznych i kurczenia się liczby ludności. Poprawie ulega także efektywność zatrudnieniowa. W pierwszych miesiącach 2021 r. efektywność zatrudnieniowa wyniosła 90,20%. Tym samym była niższa, niż w 2020 i 2019 r. (odpowiednio 91,72% i 92,76%), ale nadal oznacza to, że 9 na 10 osób korzystających z pomocy urzędu zdobyło i utrzymało pracę bądź założyło działającą firmę.

Autorzy Barometru zawodów 2021 - Raportu podsumowującego badanie w województwie łódzkim wskazują, że jednym z głównych uwarunkowań aktualnej sytuacji na rynku pracy jest istniejący deficyt wybranych i powtarzających się grup zawodów. Jak wynika z raportu, w 2020r., w większości specjalności utrzymywała się równowaga popytu i podaży pracy. W powiecie radomszczańskim obserwuje się również brak nadwyżki zasobów pracy. Wg prognoz zespołu opracowującego Barometr, w 2022 r. w powiecie radomszczańskim deficyt dotyczyć będzie następujących zawodów²⁵:

- ✓ kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych;
- ✓ kierownicy ds. produkcji;
- ✓ kucharze;
- ✓ lekarze;
- ✓ magazynierzy;
- ✓ monterzy instalacji budowlanych;

²⁴

<https://radomsko.praca.gov.pl/documents/1842191/4532964/Program%20Promocji%20Zatrudnienia%20oraz%20Aktywizacji%20Lokalnego%20Rynku%20Pracy%20na%20lata%202021-2023.pdf/c9f4bc2b-e016-4d67-9c1e-f173ce598423?t=1635856767955>

²⁵

<https://radomsko.praca.gov.pl/documents/1842191/4532964/%281%29Barometr%20zawod%C3%B3w%202022%20-%20powiat%20radomszcza%C5%84ski.pdf/632244a9-468e-4fa7-b6da-9a22858d70ea?t=1640854397141>

- ✓ murarze i tynkarze;
- ✓ nauczyciele praktycznej nauki zawodu;
- ✓ nauczyciele przedmiotów zawodowych;
- ✓ nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych;
- ✓ operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych;
- ✓ operatorzy obrabiarek skrawających;
- ✓ opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej;
- ✓ piekarze;
- ✓ pielęgniarki i położne;
- ✓ samodzielni księgowi;
- ✓ tapicerzy;
- ✓ zaopatrzeniowcy i dostawcy.

Analiza lokalnego rynku pracy SWOT²⁶

²⁶ <https://radomsko.praca.gov.pl>

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobre położenie geograficzne i komunikacyjne powiatu (położenie miasta przy A1, droga krajowa nr 42 oraz 91, linia kolejowa relacji Katowice-Warszawa); 2. Korzystne położenie względem rynków zbytu oraz centrów wzrostu gospodarczego, w tym sąsiedztwo Częstochowy, Bełchatowa, Łodzi, Katowic, Warszawy; 3. Obecność Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej; 4. Potencjał dla rozwoju sektora usługowego, generującego nowe miejsca pracy; 5. Potencjał ludzki w wieku produkcyjnym, wymagający jednak odpowiedniego przygotowania i motywacji; 6. Dostępność funduszy celowych służących aktywizowaniu osób pozostających bez pracy (Fundusz Pracy, PFRON); 7. Realizacja projektów finansowanych z funduszy unijnych; 8. Różnorodność form aktywizacji zawodowej realizowanych przez PUP; 9. Współpraca ze szkołami w zakresie realizacji usług poradnictwa zawodowego; 10. Działalność instytucji otoczenia biznesu oraz lokalnego systemu wspierania przedsiębiorczości; 11. Działalność instytucji i organizacji społecznych; 12. Potencjał turystyczny obszaru. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysoki poziom bezrobocia długotrwałego, bezrobocia strukturalnego, ukrytego oraz bezrobocia wśród niektórych grup społecznych, np. kobiet; 2. Wysoki odsetek osób utrzymujących się ze źródeł niezarobkowych (w tym osób korzystających z programów/świadczeń socjalnych i pomocy społecznej); 3. Syndrom wyuczzonej bezradności; 4. Duży procent osób w wieku poprodukcyjnym; 5. Bierność zawodowa osób nieaktywnych zawodowo; 6. Niedostosowanie kierunków i systemu kształcenia do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy; 7. Niski poziom wykształcenia i kwalifikacji osób bezrobotnych; 8. Brak miejsc pracy dla osób o wysokich kwalifikacjach; 9. Odpływ pracowników (młodych ludzi), kadr wysoko wykwalifikowanych do dużych aglomeracji; 10. Niski poziom przeciętnego wynagrodzenia brutto; 11. Rozległy teren/obszar powiatu; 12. Brak miejsc pracy na obszarach wiejskich; 13. Ograniczona liczba połączeń komunikacyjnych, utrudniająca przemieszczanie się mieszkańców; 14. Postrzeganie regionu jako miejsca „bez perspektyw”.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostępność funduszy europejskich; 2. Istnienie i rozwój Podstrefy Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej; 3. Aktywność mieszkańców w zakresie podejmowania własnej działalności gospodarczej; 4. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie powiatu radomszczańskiego w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych; 5. Współpraca w obszarach związanych z gospodarką, przedsiębiorczością, edukacją; 6. Działania promujące rozwój promocji, turystyki i branży turystycznej – promocja regionu; 7. Dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy; 8. Potencjał osób w wieku poprodukcyjnym. 9. Wzrost znaczenia kształcenia ustawicznego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój szarej strefy; 2. Wysokie koszty pracy ograniczające zatrudnienie; 3. Niedoskonałość oraz częste zmiany przepisów prawnych; 4. Ograniczenie środków Funduszu Pracy przeznaczonych na aktywizację bezrobotnych; 5. Długotrwałe bezrobocie prowadzące do niekorzystnych zjawisk społecznych; 6. Dziedziczenie bezrobocia, a w konsekwencji wynikających z niego niekorzystnych zjawisk społecznych; 7. Niekorzystne tendencje demograficzne - starzenie się ludności – rosnący udział grup nieprodukcyjnych; 8. Wprowadzanie programów socjalnych prowadzących do wycofywania się kobiet z rynku pracy; 9. Odływ młodych ludzi do większych miast i/lub poza granice Polski; 10. Brak rozwiązań systemowych pozwalających na godzenie życia zawodowego i rodzinnego (elastyczne godziny pracy, infrastruktura opiekuńczo-wychowawcza); 11. Brak szybkiej reakcji systemu edukacji na zmiany zachodzące w obszarze rynku pracy.

Biorąc pod uwagę problemy, zjawiska i tendencje, zakres zadań samorządu wynikający z przepisów prawa, dokumenty strategiczne o charakterze krajowym, regionalnym i lokalnym, a także środki finansowe, zasoby i narzędzia będące w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku, działania podejmowane na rzecz lokalnego rynku pracy w powiecie radomszczańskim w najbliższym okresie będą nakierowane na aktywizację zawodową lokalnego rynku pracy poprzez wspieranie osób bezrobotnych w znalezieniu zatrudnienia oraz wspieranie pracodawców w znalezieniu odpowiednich kandydatów do pracy. W celu efektywnego i skutecznego realizowania wyznaczonych działań w obszarze rynku pracy, Powiatowy Urząd Pracy dąży do zwiększenia zakresu współpracy z lokalnymi partnerami i wzrostu jakości świadczonych usług. Głównym celem działania Urzędu jest więc promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa. Planowane działania mają zadanie ograniczenia skali bezrobocia w powiecie i łagodzenie jego skutków między innymi poprzez opracowywanie i wdrażanie programów rynku pracy sprzyjających

podejmowaniu przez bezrobotnych pracy lub działalności na własny rachunek, podnoszenia przez nich swoich kwalifikacji, a także inne działania wpływające na poprawę mobilności klientów Urzędu Pracy. W odniesieniu do wyżej określonego celu głównego zostały wytyczone następujące kierunki działań i wynikające z nich zadania:

Cel główny:

Promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizacja zawodowa lokalnego rynku pracy.

Cele szczegółowe:

Cel 1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy, w tym osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Cel 2. Dostosowywanie kompetencji i kwalifikacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracowników do wymogów rynku pracy.

Cel 3. Mobilność ekonomiczna.

Cel 4. Doskonalenie instytucjonalnej obsługi rynku pracy – poprawa efektywności działań oraz jakości usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Radomsku.

Cel 5. Złagodzenie negatywnych skutków epidemii COVID-19 dla rynku pracy²⁷.

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna stanowi ważny system wsparcia osób i grup społecznych znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, których nie są oni w stanie przezwyciężyć i rozwiązać samodzielnie. Polityka pomocy społecznej w Gminie Gomunice ukierunkowana jest na podejmowanie różnorodnych działań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ma na celu udzielenie im zarówno świadczeń jak i usług, które spowodują zmianę sytuacji społecznej i materialnej tych osób/grup.

Podejmowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gomunicach działania dowodzą, że duże znaczenie w podejściu do rozwiązywania problemów osób i rodzin pozostających w systemie pomocy społecznej ma udzielanie wsparcia odpowiadającego na zróżnicowane potrzeby podopiecznych.

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Podstawowymi przesłankami do uzyskania przez osoby i rodziny wsparcia w ramach pomocy społecznej jest znalezienie się w trudnej sytuacji życiowej i niemożliwość jej pokonania mimo uprzedniego wykorzystania własnych środków, możliwości i uprawnień. Trudna sytuacja życiowa to w szczególności zaistnienie jednej z okoliczności

²⁷ <https://radomsko.praca.gov.pl>.

wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej przy uwzględnieniu kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy, który mówi, że dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć - 528 zł, w przypadku osoby samotnie gospodarującej - 701 zł. Kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co trzy lata z uwzględnieniem wyniku badań prognozy interwencji socjalnej.

Pomocy na zasadach określonych w art. 7 ww. ustawy udziela się w szczególności z powodu:

- bezrobocia;
- sieroctwa;
- bezdomności;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- niepełnosprawności;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych;
- alkoholizmu lub narkomanii;
- trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali Rzeczpospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy;
- przemocy w rodzinie;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Zadania realizowane przez GOPS:

1. Opłacanie pobytu osób w domach pomocy społecznej;
2. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
3. Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej;
4. Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe;
5. Zasiłki stałe;
6. Usługi opiekuńcze;
7. Pomoc w zakresie dożywiania: obiady na stołówce szkolnej, zasiłek na zakup żywności;
8. Pozostała działalność.

9. Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego

10. Rodziny zastępcze.

Na przestrzeni ostatnich 5 lat można zauważyć tendencję spadającą w zakresie liczby rodzin korzystających ze wsparcia.

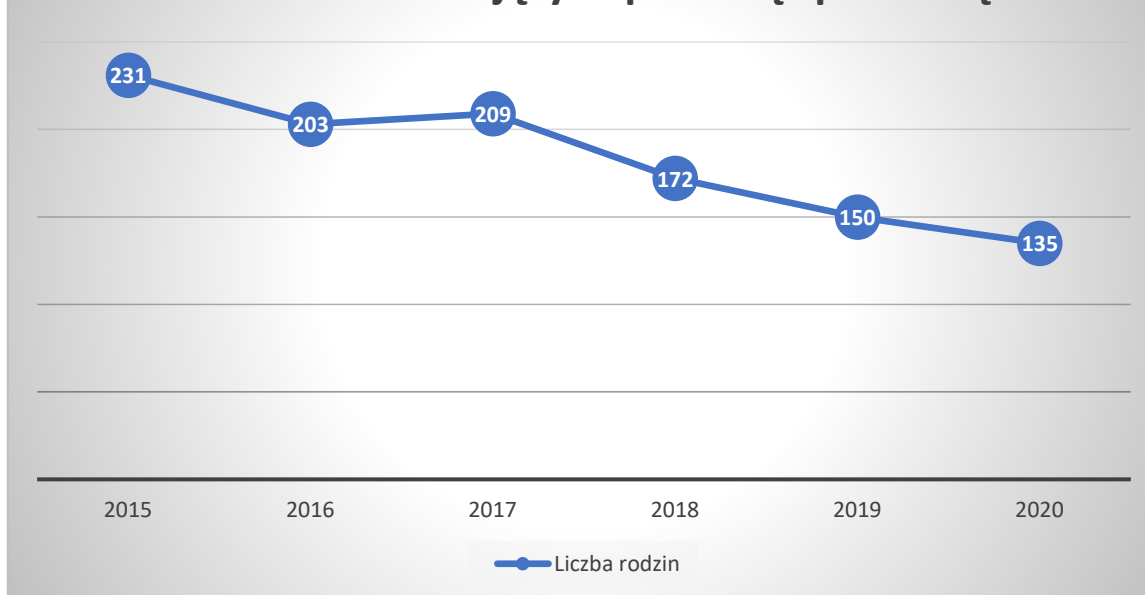
Tabela nr 17 - Korzystający ze świadczeń rodzinnych²⁸

	Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	Osoba	177	176	155	148	124	104
Dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem	Osoba	351	345	318	297	260	228
Dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Osoba	320	317	290	276	243	211

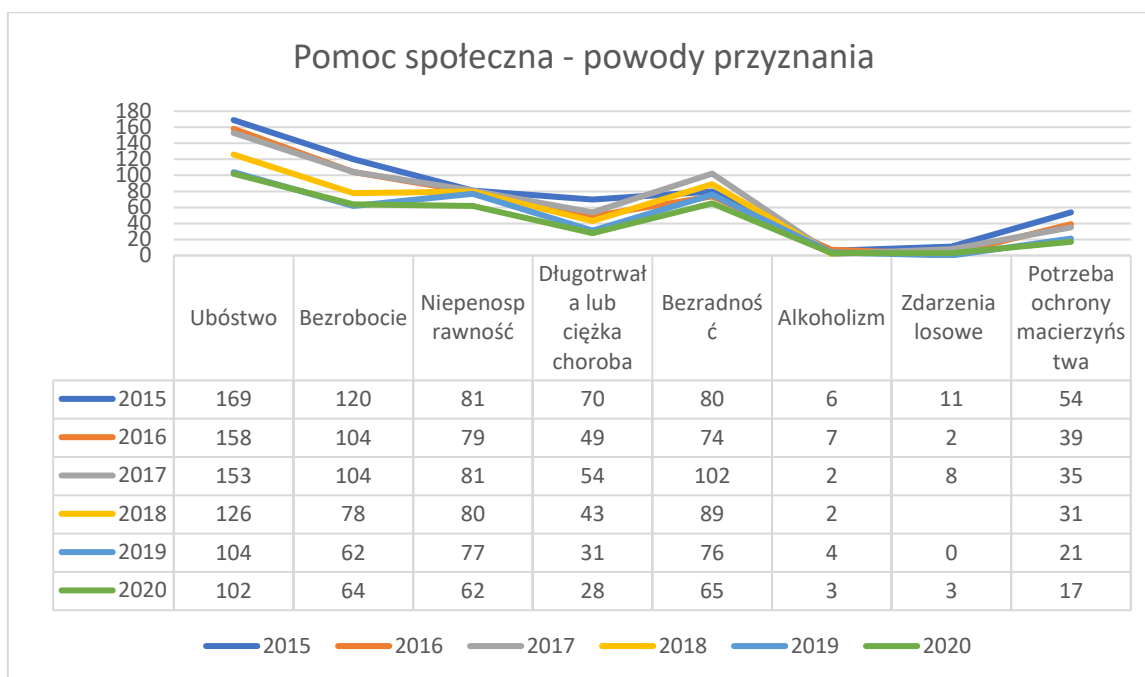
Wykres nr 8 - Liczba rodzin objętych pomocą społeczną

²⁸ www.stat.gov.pl

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną

Wykres nr 9 – Pomoc społeczna powody przyznania

Na obszarze gminy Gomunice opiekę medyczną zapewnia: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gminny Ośrodek Zdrowia przy ul. Armii Krajowej 30, 97-545 Gomunice.

SP ZOZ świadczy usługi medyczne w ramach NFZ w zakresie:

- lekarz rodzinny,
- lekarz pediatra,
- lekarz internista,
- lekarz ginekolog-położnik,
- pielęgniarka środowiskowo-rodzinna,
- położna środowiskowo-rodzinna.

Tabela nr 18 – Udzielone porady²⁹

2016	2017	2018	2019	2020
18 441	18 158	19 112	18 734	17 1514

Kultura, sport i rekreacja

Kultura

W gminie Gomunice instytucją kultury jest Gminna Biblioteka Publiczna, która zajmuje się nie tylko wypożyczaniem książek, promocją czytelnictwa, ale również organizacją różnego rodzaju wydarzeń o charakterze kulturalnym. Od wybuchu pandemii w Polsce w marcu 2020 r. placówki kulturalne muszą zmierzyć się z ograniczeniami w swoim funkcjonowaniu, co niestety utrudnia ich codzienną działalność ukierunkowaną na relację z czytelnikami. Biblioteka jest zlokalizowana w Gomunicach, posiada także filię w miejscowości Chrzanowice.

Gminna Biblioteka Publiczna w Gomunicach

ul. Armii Krajowej 32

Filia Biblioteczna

Chrzanowice

ul. Żeromskiego 30

Liczba czytelników jest dość stała i utrzymuje się na poziomie około 700 osób (w 2019 r. 774 osoby, w 2020 r. 731).

Do zakresu działania Gminnej Biblioteki Publicznej w Gomunicach i jej Filii w Chrzanowicach należy w szczególności³⁰:

²⁹ www.stat.gov.pl

³⁰ <https://gbpgomunice.naszabiblioteka.com/bip/przedmiot-dzialalnosci-i-kompetencje>

- 1) Gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych służących rozwijaniu czytelnictwa oraz zaspokajaniu potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych ze szczególnym uwzględnieniem materiałów informacyjnych dokumentujących dorobek kulturalny, naukowy i gospodarczy obszaru działania biblioteki;
- 2) Pełnienie funkcji ośrodka informacji bibliotecznej i bibliograficznej;
- 3) Organizowanie czytelnictwa i udostępnianie materiałów bibliotecznych ludziom chorym i niepełnosprawnym;
- 4) Udostępnianie zbiorów na miejscu, wypożyczanie na zewnątrz oraz prowadzenie wymiany między biblioteczną;
- 5) Popularyzowanie czytelnictwa oraz upowszechnianie dorobku kulturalnego i gospodarczego gminy;
- 6) Współdziałanie z bibliotekami innych sieci i organizacjami w zakresie wymiany informacji i materiałów w celu rozwijania czytelnictwa i zaspokajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczności gminy;
- 7) Upowszechnianie i promocja kultury lokalnej w kraju;
- 8) Organizowanie różnorodnych form edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę;
- 9) Organizowanie wystaw, odczytów, konkursów, imprez artystycznych, rozrywkowych i turystycznych;
- 10) Koordynacja działalności na terenie gminy w zakresie organizacji imprez kulturalnych;
- 11) Współdziałanie z instytucjami i organizacjami społecznymi w zakresie zaspokajania potrzeb kulturalnych mieszkańców;
- 12) Kształtowanie wzorców i nawyków aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym.

Biblioteka organizuje cykliczne wydarzenia, w tym konkursy, warsztaty, pokazy, zajęcia dla dzieci i młodzieży, spotkania autorskie z twórcami.

Sport i rekreacja

Operatorem infrastruktury sportowej i rekreacyjnej na terenie gminy Gomunice jest Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji. Ośrodek zarządza poniższymi obiektami:

- boisko wielofunkcyjne oraz hala sportowa w Gomunicach, przy ul. Słowackiego,
- stadion sportowy w Gomunicach, przy ul. Piłsudskiego,
- stadion sportowy w Chrzanowicach, przy ul. Włodzimierza Łuckiego.

W gminie działają jeszcze przyszkolne obiekty sportowe w Gomunicach i Chrzanowicach.

Na terenie gminy działają poniższe kluby sportowe:

- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy Gomunice;
- Uczniowski Klub Sportowy „KADET”;
- Klub Sportowy „RUCH 1951 CHRZANOWICE”;
- Ludowy Klub Sportowy „CEFOL GOMUNICE”.

Organizacje pozarządowe

Na terenie gminy działają poniższe organizacje pozarządowe, które aktywnie uczestniczą w działaniach dotyczących krzewienia lokalnych tradycji, kultury, promocji dawnych zwyczajów i obyczajów.

- Stowarzyszenie Zwycię „Aktywnością po zdrowie”;
- Stowarzyszenie "ODNOWA CHRUŚCIN”;
- Stowarzyszenie "PRZYJACIÓŁ GMINY GOMUNICE”.

[Bezpieczeństwo publiczne](#)

Na terenie Gminy działa 6 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Chrzanowicach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Gomunicach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kletni,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kocierzowach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Piaszczycach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Słostowicach,

OSP Gomunice i OSP Chrzanowie działają w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczy (KSRG), który jest integralną częścią organizacji bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, mający na celu ratowanie życia, zdrowia, mienia lub środowiska, prognozowanie, rozpoznawanie i zwalczanie pożarów, klęsk żywiołowych lub innych miejscowych zagrożeń.

Głównym celem KSRG jest zapewnienie ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska, w ramach działań podejmowanych przez PSP i inne podmioty ratownicze (ze szczególnym uwzględnieniem OSP), poprzez:

- gaszenie pożarów,
- likwidację miejscowych zagrożeń (działania ratownicze),
- ratownictwo chemiczne i ekologiczne,
- ratownictwo techniczne,
- ratownictwo medyczne w zakresie udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy (KPP)³¹.

Tabela nr 19 - Udział w akcjach ratowniczych i gaśniczych

Nazwa OSP	Liczba wyjazdów			
	2018	2019	2020	2021 (styczeń- październik)
Rok				
Chrzanowice	20	22	21	38
Gomunice	66	60	71	60

Działalność ochotniczych straży pożarnych obejmuje:

- prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami,
- udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń,
- informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi,
- rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej,
- wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej,
- działania na rzecz ochrony środowiska.

Uwarunkowania naturalne i kulturowe

Potencjał przyrodniczy

W obowiązującym w Polsce prawie ochrona przyrody regulowana jest przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W jej rozumieniu ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody tj.:

³¹ <https://www.gov.pl/web/kgpsp/organizacja-ksrg>

- dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów;
- roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
- zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia;
- siedlisk przyrodniczych;
- siedlisk roślin, zwierząt i grzybów zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych;
- tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt;
- krajobrazu;
- zieleni w miastach i na wsiach;
- zadrzewień.

Ww. ustawa wprowadza następujące formy ochrony przyrody:

- 1) parki narodowe,
- 2) rezerваты przyrody,
- 3) parki krajobrazowe,
- 4) obszary chronionego krajobrazu,
- 5) obszary Natura 2000,
- 6) pomniki przyrody,
- 7) stanowiska dokumentacyjne,
- 8) użytki ekologiczne,
- 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Formy ochrony na terenie gminy Gomunice przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 20 – Formy ochrony na terenie gminy Gomunice³²

L.p.	Rodzaj formy	Numer	Powierzchnia ha i Opis wartości przyrodniczej i krajobrazowej
1.	Obszar chronionego krajobrazu Doliny Widawki	PL.ZIPOP.1393.OCHK.272	41390 ha obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o

³² <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>

			zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych
2.	Pomnik przyrody Dąb szypułkowy - Quercus robur	PL.ZIPOP.1393.PP.1012042.1497	Wysokość [m]:30 Pierśnica [cm]:114 Dąb szypułkowy, pierśnica 353 cm., wysokość 26m., wiek 170 lat, okrągławy pokrój, stan zdrowotny bdb, nie wymaga zabiegów konserwacyjnych
3.	Użytek ekologiczny bagno	PL.ZIPOP.1393.UE.1012042.441	0, 35 ha Gertrudów, działka nr 11/1, obecnie 99
4.	Użytek ekologiczny bagno		0, 48 ha Gertrudów, działka nr 11/2, obecnie 161
5.	Pomnik przyrody Dąb szypułkowy - Quercus robur	PL.ZIPOP.1393.PP.1012042.5062	Dąb szypułkowy, pierśnica 377 cm., wysokość 31,5m., wiek 170 lat

Lesistość a terenie gminy wynosi 33,9% (dane GUS)³³. Powierzchnia gruntów leśnych zajmuje 2115 ha, przy czym lasy publiczne zajmują 1172 ha, 5 % stanowi własność gminy. Tereny leśne znajdują się przede wszystkim w uroczyskach Fryszarka i Słostowice, będących siedliskami lasu świeżego, mieszanego świeżego i suchego. Ciekawie przyrodniczo prezentują się również tereny bagienne występujące w rozlewisku rzeki Widawki; występują na nich rzadkie okazy flory i fauny, m.in. rośliny bagienne i ptaki wodne.

Potencjał kulturowy

W rejestrze zabytków nieruchomych województwa łódzkiego znajdują się³⁴:

1. Chrzanowice ul. Żeromskiego 5 Młyn motorowy kon. XIX w.;
2. Gomunice ul. Partyzantów 1 Dom murowany pocz. XX w.;
3. Gomunice ul. Piłsudskiego 7 Dom drewniany 1910 r.;
4. Gomunice ul. Wojska Polskiego 54 Pensjonat "Irena" ob..dom 1911 r.;
5. Gomunice Wojska Polskiego Kościół parafialny rzymsko-katolicki p.w. NMP Wspomożenia Wiernych 1911-1915;
6. Gomunice Cmentarz rzymsko-katolicki 2 poł. XIX w.;
7. Kletnia teren cmentarza Kaplica rzymsko-katolicka rodziny Kamockich 1917 r.;
8. Kocierzowy Park - pozostałości XIX w.;
9. Piaszczyce Cmentarz rzymsko-katolicki 1 poł. XX w.;
10. Piaszczyce Park dworski XIX w.;
11. Pudzików przy posesji 56 Kaplica rzym.-kat. Pw. Śś. J.Nepomucena i Dominika poł. XIX w.;
12. Wojciechów Fabryczna 1 Dwór fabryki CEFOL-ERG, ob. budynek biurowy ok. 1900 r.
13. Wojciechów Fabryczna 1 Hala fabryczna fabryki CEFOL-ERG ok. 1900 r. oraz Hala fabryczna NAGEMA fabryki CEFOL-ERG, ob. Magazyn ok. 1900 r.
14. Wojciechów Fabryczna 1 Stolarnia fabryki CEFOL-ERG ob. Kuchnia ok. 1900 r.
15. Wojciechów Fabryczna 1 Straż pożarna fabryki CEFOL-ERG ok. 1900 r.
16. Wojciechów Fabryczna 1 Wieża - klatka schodowa fabryki CEFOL-ERG ok. 1900 r.
17. Wojciechów Fabryczna 1 Wieża ciśnień fabryki CEFOL-ERG ok. 1900 r.
18. Wojciechów Fabryczna 1 Wozownia fabryki CEFOL-ERG, ob. Garaż ok. 1900 r.
19. Wojciechów Fabryczna 1 Zespół fabryki d. fabryka Mebli XIX w.

³³ Statystyczne Vademecum Samorządowca.

³⁴ https://www.wuoz-lodz.pl/Rejestr_i_wojewodzka_ewidencja_zabytkow_z_podzialem_na_powiaty,109

20. Wojciechów Fabryczna 17 Dom majstra przy dawnej Fabryce Mebli 1911 r.
21. Wojciechów Fabryczna 21 Dom familijny przy dawnej Fabryce Mebli 1911 r.
22. Wojciechów Fabryczna 25 Dom familijny przy dawnej Fabryce Mebli 1911 r.
23. Wojciechów Fabryczna 33 Dom familijny przy dawnej Fabryce Mebli 1911 r.
24. Wojciechów Fabryczna Zespół budynków mieszkalnych przy dawnej Fabryce Mebli 1911 r.

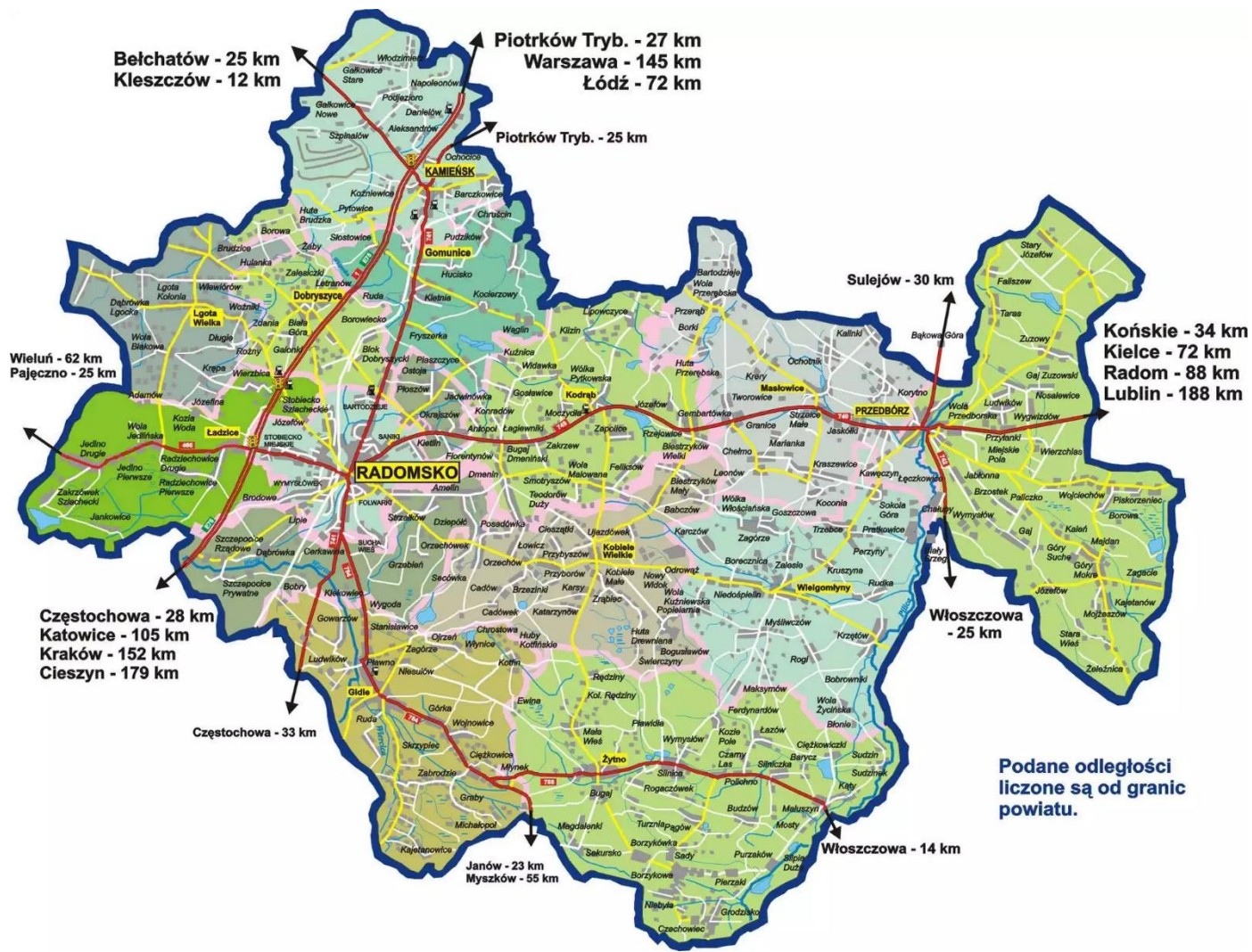
Infrastruktura techniczna

Infrastruktura drogowa

Układ komunikacyjny oparty jest na przebiegających z północy na południe, drogach krajowych nr 1 oraz 91. Sieć tą uzupełniają ważne drogi powiatowe: tranzytowa Kletnia – Kodrąb, Słostowice – Dobryczyce, Gomunice - Chrzanowice. Sieć drogowa posiada utwardzone drogi. Układ sieci drogowej na terenie Gminy Gomunice tworzą: drogi publiczne krajowe, drogi powiatowe i gminne oraz drogi wewnętrzne. Przez teren Gminy przebiega ważna magistrala kolejowa. Na terenie miejscowości Gomunice zlokalizowana jest stacja kolejowa na linii Warszawa Zachodnia – Katowice, z połączeniami do Radomska, Koluszki, Piotrków Trybunalski, Częstochowa, Łódź Fabryczna.

Mapa układ powiązań komunikacyjnych³⁵

³⁵ <https://www.noworadomsk.pl/zbior/mapy/mapy.html>

Podane odległości liczone są od granic powiatu.

Gmina jest w całości zwodociągowana. Źródło poboru wody stanowią dwa własne ujęcia zlokalizowane w Pudzikowie i Słostowicach, z których liczącą ponad 90 km siecią w znakomitą jakościowo wodę zaopatrywane jest około 1700 gospodarstw domowych. Będąca w stałej rozbudowie sieć kanalizacyjna obejmuje swoim zasięgiem miejscowości Gomunice, Kletnia, Wojciechów, Paciorkowizna i odprowadza ścieki do biologicznej oczyszczalni typu Lemna. Znacząca część gminy posiada dostęp do sieci gazowej. Na całym obszarze gminy rozbudowana jest sieć telefoniczna i stały dostęp do Internetu.

Sytuacja gospodarki ściekowej w gminie Gomunice

Gmina sukcesywnie uzupełnia sieć kanalizacji sanitarnej dzięki realizowanym inwestycjom. Gospodarka ściekami bytowymi odbywa się poprzez odprowadzenie ścieków do szamb przydomowych, coraz większą popularnością cieszą się przydomowe oczyszczalnie ścieków. W gminie działa oczyszczalnia ścieków zlokalizowana w Słostowicach i charakteryzuje się przepustowością 666 m³/d. Oczyszczalnia ścieków jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną, w skład której wchodzi obiekty i urządzenia służące do mechanicznego i biologicznego oczyszczania ścieków. Jest to oczyszczalnia stawowa typu Lemna bez węzła przeróbki osadów i bez bieżącej gospodarki osadowej. W najbliższym czasie gmina planuje jej rozbudowę. Realizacja inwestycji pozwoli dostosować stopień oczyszczania ścieków na terenie gminy Gomunice do polskich i unijnych standardów. Ponadto w konsekwencji realizacji inwestycji znacznej poprawie ulegnie jakość środowiska przyrodniczego.

Zdecydowanie lepiej wygląda infrastruktura wodociągowa w gminie. Sieć wodociągowa na terenie Gminy przebiega przez wszystkie większe miejscowości. Istnieją 2 udokumentowane ujęcia wody i zlokalizowane są one w miejscowościach Pudzików i Słostowice, na terenie głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP) nr 408 – Niecka Miechowska. Są to wody wodorowo – węglanowo - wapniowe o średniej mineralizacji 300mg/dm³, bezbarwne 2 - 40mg/dm³ Pt, zazwyczaj twarde z minimalną zawartością chlorków i siarczanów. Zawartość żelaza jest zmienna i waha się od 0,7 do 3,6mg/ dm³. Wody górnokredowe nawiercono na głębokości 20-60m p.p.t.

Stan sieci określany jest jako dobry. Aktualny stan zasobów wód głębinowych i wydajność ujęć zaspokajają potrzeby mieszkańców. Wielkość zasobów wodnych w poszczególnych ujęciach wynosi:

- a) Pudzików - 2 studnie
 - głębokość: S1 - 100 m, S2 - 100 m
 - kredowy poziom wodonośny,
 - wielkość zasobów: Q = 300 m³/h,

- wydajność: śr. 1370 m³/d, max. 2020 m³/d,
- statyczne zw. wody: S1 - 15,2 m, S2 - 17,65 m,
- pobór wody: 313 470 m³/rok, 85,9 m³/d

b) Słostowice – 2 studnie

- głębokość: S1 - 120 m, S2 - 140 m
- czwartorzęd jurajski poziom wodonośny, zalega na głębokości 7,0 p.p.t., tj. na rzędnej 171,0 m n.p.m.,
- wielkość zasobów: Q = 158,0 m³/h,
- wydajność - śr. 135 m³/d, max. 400 m³/d,
- statyczne zw. wody: S1 - 16,69 m, S2 - 20,25 m
- pobór wody - 14 693 m³/rok, 40 m³/d.

Bezpośrednie strefy ochronne ujęć wody znajdują się w granicach działek 20x20 m, pozostałe strefy ochrony pośredniej przyjmuje się w granicach występowania lokalnych lejów depresyjnych od ujęć wody. Poziom zwodociągowania gminy wynosi 100%, a długość sieci wodociągowej 86,2 km.

W porównaniu do pozostałych gmin powiatu radomszczańskiego obszar gminy Gomunice:

- charakteryzuje się jednym z wyższych wskaźników ludności korzystającej z sieci wodociągowej 92,2%, wartość najwyższa to 98,4% w gminie Wielgomłyny;
- niskim wskaźnikiem osób korzystających z sieci kanalizacyjnej – 30,2%, przy czym spośród gmin wiejskich najwyższy wskaźnik odnotowano w gminie Lgota Wielka (44,2%), w mieście Radomsko wyniósł on 80,1%;
- jako jeden z nielicznych posiada dostęp do gazu z sieci, w Gminie Gomunice korzysta z tejże sieci 25,6% ludności; gaz z sieci dostępny jest także dla mieszkańców miasta Radomsko, gminy miejsko-wiejskiej Kamieńsk oraz gminy wiejskiej Radomsko.

Gospodarka odpadami

W roku 2020 zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w wyniku przeprowadzonego przetargu nieograniczonego wybrano Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Stara Droga 85, 97-500 Radomsko do odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Odpady przekazane były do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Płoszowie ul. Jeżynowa 40, 97-500 Radomsko, który posiada status i spełnia warunki Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) .

Odpady 20 01 32 leki inne niż wymienione w 20 01 31, które zostały przekształcone termicznie w procesie D10 w Spalarni MO-BRUK S.A. Karsy.

Odpady 20 01 36 zużyte urządzenia elektryczne przekazano do recyklingu w procesach R1 – R11 do Remondis Elektrorecycling S.A. Warszawa³⁶.

Od właścicieli nieruchomości odbiera się każdą ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie nieruchomości. Są to m.in.:

- a) 20 01 03 zmieszane (niesegregowane) odpady komunalne - pojemniki
- b) selektywne w systemie workowym:
 - 15 01 01 opakowania z papieru i tektury
 - 15 01 02 opakowania z tworzyw sztucznych,
 - 15 01 04 opakowania z metali
 - 15 01 05 opakowania wielomateriałowe,
 - 15 01 07 opakowania ze szkła
 - 20 01 08 odpady kuchenne ulegające biodegradacji
 - 20 03 07 odpady wielkogabarytowe (po uprzednim zgłoszeniu do PGK Radomsko).

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych mieści się w Słostowicach 1A, 97-545 Gomunice (Oczyszczalnia Ścieków) w punkcie tym przyjmowane są:

- 15 01 01 opakowania z papieru i tektury
- 15 01 02 opakowania z tworzyw sztucznych,
- 15 01 04 opakowania z metali
- 15 01 05 opakowania wielomateriałowe,
- 15 01 07 opakowania ze szkła
- 20 02 01 odpady ulegające biodegradacji(odpady zielone)
- 20 03 07 odpady wielkogabarytowe
- 20 01 35* zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne zawierające substancje niebezpieczne (zużyte baterie i akumulatory)
- 20 01 36 zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny
- 16 01 03 zużyte opony
- 17 06 04 materiały izolacyjne
- 17 03 80 papa odpadowa
- 15 01 10* opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych
- 17 01 07, odpady budowlane i rozbiórkowe (gruz, papa, płyty karton-gips, szkło budowlane) oraz styropian (spakowany w worki).

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych czynny jest we wtorki i czwartki od 9:00 do 13:00. Oddając odpady komunalne, należy okazać się dowodem potwierdzającym

³⁶ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Gomunice za rok 2020.

zamieszkanie na terenie Gminy Gomunice lub dokument potwierdzający dokonanie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Tabela nr 21 - Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy – dane za 2020 r.³⁷

L.p.	Wyszczególnienie	Kod odpadu	Sposób zagospodarowania zebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
1.	Odpady wielkogabarytowe	20 03 07	R12	72,44
2.	Opakowania z tworzyw sztucznych	15 01 02	R12	126,20
3.	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	20 03 01	D13	1005,52
4.	Zmieszane odpady opakowaniowe	15 01 06	R12	9,24
5.	Opakowania ze szkła	15 01 07	R12	132,86
6.	Inne odpady nieulegające biodegradacji	20 02 03	R12	21,72
7.	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	17 01 07	R5	16,96
8.	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	20 01 32	D10	0,06
9.	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wym. w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	20 01 36	R12	0,10

³⁷ Tamże.

Tabela nr 22 - Ilość odpadów odebranych z tereny gminnego PSZOK – dane za 2020

r.³⁸

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa zebranych odpadów komunalnych [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	0,40
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	4,58
15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych...	0,26
15 01 07	Opakowania ze szkła	1,56
16 01 03	Zużyte opony	3,46
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	94,40
17 03 80	Odpadowa papa	2,16
17 06 04	Materiały izolacyjne...	1,96
20 01 35*	Zużyte urządzenia	0,10

³⁸ Tamże.

	elektryczne i elektroniczne inne niż wym. w 20 01 21, 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	1,26
20 01 01	Odpady ulegające biodegradacji	10,04
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	15,84

Tabela nr 23 - Osiągnięte poziomy recyklingu w Gminie Gomunice w 2020 r.

Nazwa wskaźnika	2020 r.	Wymagany poziom w 2020 r.
Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia: papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła	44,53%	50%
Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	41,60%	Do lica 2020 40% Od lipca 2020 35%
Osiągnięty poziom recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych będących odpadami komunalnymi	96,43%	60%

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Gmina Gomunice zaopatrywana jest w energię elektryczną przez PGE Dystrybucja S.A. Łódź – Teren, Rejon Energetyczny Radomsko. Według informacji PGE Dystrybucja S.A. corocznie sieć energetyczna jest rozbudowywana, dobudowywane są nowe odcinki sieci napowietrznej linii energetycznej i dobudowywane są stacje transformatorowe zarówno wysokiego jak i niskiego napięcia. Wynika to z ciągłego rozwoju terenów wiejskich i potrzeb mieszkańców posiadania dostępu do nieprzerwanych dostaw energii elektrycznej.

Na terenie gminy Gomunice linie średniego i niskiego napięcia oraz sieć zasilająca i oświetleniowa zrealizowane są w wykonaniu napowietrznym. Podstawowym odbiorcą energii elektrycznej na terenie gminy są gospodarstwa domowe wykorzystujące energię do celów bytowych i zasilania urzędów do produkcji rolnej.

Napowietrzne linie energetyczne wysokiego napięcia przebiegają w północno – zachodniej części gminy są to:

- Dwutorowa linia 400 kV relacji Joachimów – Rogowiec, Tucznowa – Rogowiec;
- Linia 220 kV Joachimów – Rogowiec 1;
- Linia 220 kV Joachimów – Rogowiec.

Ponadto między miejscowościami Gomunice i Słostowice przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna 110 kV. Zaopatrzenie mieszkańców gminy odbywa się liniami magistralnymi napowietrznymi 115 kV wyprowadzonymi z głównych źródeł zasilania stacji 110/15 kV:

- Radomsko Młodzowy, lokalizacja przy ul. Sucharskiego w Radomsku;
- Komuna Paryska, lokalizacja przy ul. Świętej Rozalii w Radomsku;
- Gorzkowice, lokalizacja przy ul. Przemysłowej w Radomsku.

Istniejąca sieć elektroenergetyczna pokrywa zapotrzebowanie mieszkańców gminy na energię elektryczną. Poszczególne miejscowości są zasilane liniami niskiego napięcia.

Odnawialne źródła energii

Instalacje OZE są coraz bardziej popularne na terenie gminy. Należy zauważyć wyraźną tendencję wzrostową zwłaszcza w kontekście zainteresowania fotowoltaiką, solarów i pomp ciepła. Gmina dzięki dofinansowaniu ze środków unijnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 - 2020 zrealizowała projekt polegający na dostawie i montażu 112 mikroinstalacji OZE, w tym 35 mikroinstalacji PV i 77 instalacji kolektorów słonecznych, służących do częściowego pokrycia zapotrzebowania gospodarstw domowych na energię elektryczną i na ciepło.

Na terenie gminy w sołectwie Chrzanowice działa elektrownia wiatrowa o mocy powyżej 100 kW.

Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy poza budynkami mieszkalnymi należącymi do Spółdzielni Mieszkaniowej w Gomunicach oraz Wspólnoty Mieszkaniowej w Wojciechowie, które posiadają własne lokalne kotłownie gazowe dla zarządzanych obiektów, nie ma zorganizowanego scentralizowanego systemu ciepłowniczego. Przeważają indywidualne źródła ciepła o niskich mocach. Źródła te są przyczyną tzw. „niskiej emisji”. Spaliny emitowane przez kominy o wysokości około 10 m (budynki mieszkalne), rozprzestrzeniają się w przyziemnych warstwach atmosfery. Niska wysokość emitorów w powiązaniu z częstą w okresie zimowym inwersją temperatury, sprzyja kumulacji zanieczyszczeń (głównie pyłów zawieszonych PM 10 i PM 2,5). Indywidualne gospodarstwa domowe nie posiadają urządzeń ochrony powietrza, wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania. Wprowadzanie do powietrza zanieczyszczeń z kotłowni budynków mieszkalnych przez osoby fizyczne nie podlega żadnym ograniczeniom prawnym, organizacyjnym i ekonomicznym.

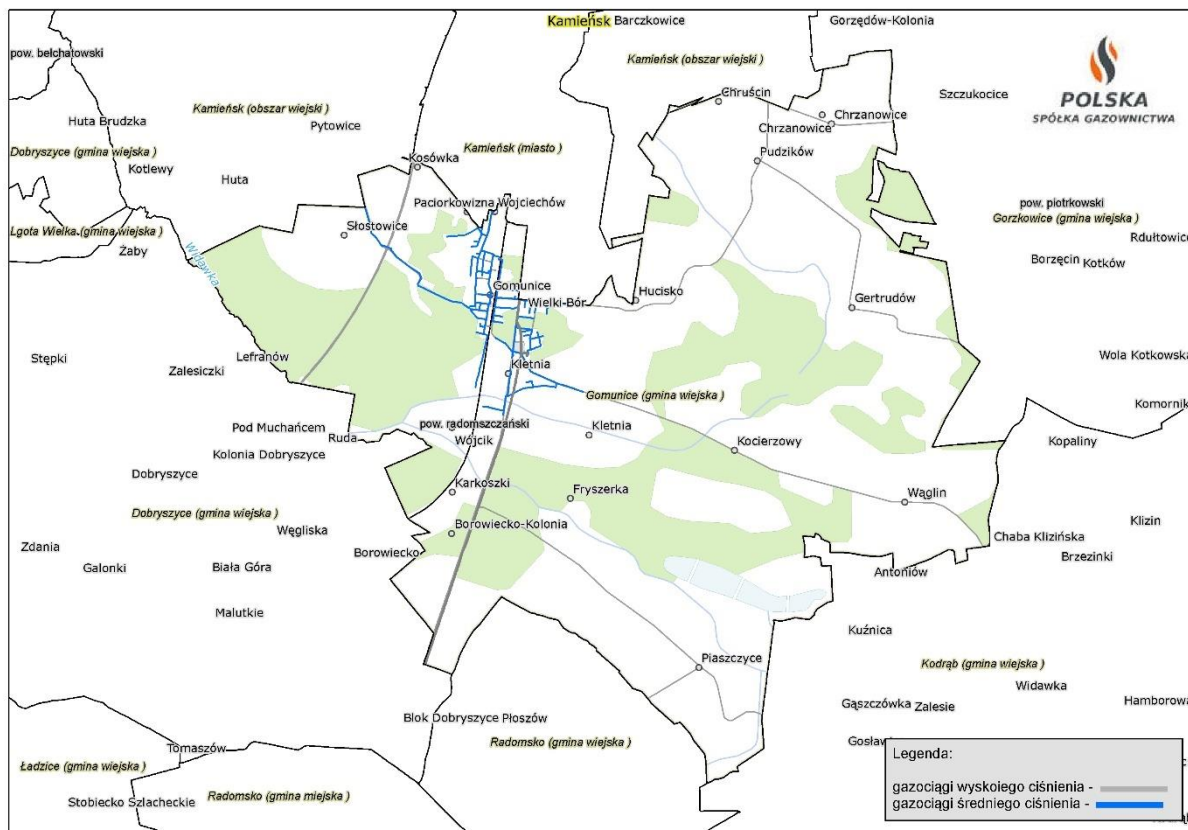
W zdecydowanej większości nieruchomości mieszkalnych na cele ogrzewania i przygotowywania c.w.u. wykorzystywany jest węgiel kamienny. Na dalszych pozycjach plasują się: biomasa, energia elektryczna, odnawialne źródła energii, gaz ziemny, olej opałowy, gaz LPG.³⁹ W gminnych budynkach użyteczności zdecydowanie najwięcej ciepła wytwarza się z gazu ziemnego. Budynek Urzędu Gminy, Żłobka, Biblioteki posiadają kotłownie gazowe (gaz z sieci) natomiast mieszkania socjalne w Kocierzowach są ogrzewane przy pomocy pompy ciepła.

Infrastruktura gazowa

³⁹ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Gomunice na lata 2016 – 2020.

Na terenie gminy długość sieci gazowej (gazociągi i przyłącza) wynosi na dzień 31.12.2021 r. 32,939 km, przyłącza do budynków mieszkalnych w ilości 409 szt.

Mapa gazyfikacji obszaru gminy

Infrastruktura telekomunikacyjna

Na terenie Gminy Gomunice istnieje dogodny dostęp do sieci telefonii stacjonarnej i komórkowej. Na terenie gminy znajdują się stacje bazowe. Istniejąca sieć pozwala na sprawną realizację połączeń telefonicznych, internetowych i faksowych. Dostęp do Internetu posiada większość gospodarstw w gminie. Różnice polegają na rodzaju dostawcy, sposobie dostępu do Internetu, jego prędkości, jakości połączenia oraz cenach. Mieszkańcy gminy korzystają z różnych form dostępu do sieci tj. Internet mobilny (bezprzewodowy) oferowany przez operatorów sieci komórkowych, Internet światłowodowy, dostęp stacjonarny realizowany po linii telefonicznej, Internet wraz z telewizją satelitarną oraz dostęp do Internetu radiowego.

Tabela nr 24 - Wykaz nadajników istniejących na terenie gminy

Operator	Lokalizacja nadajnika
Plus	Słostowice

T – Mobile	Hucisko
Play	Kletnia

Zarządzanie gminą

Sytuacja finansowa

Zgodnie z rozdziałem VII art. 163 Konstytucji RP samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne nie zastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych. W zakresie samodzielności obszarów finansowych JST można wyróżnić:

- 1) system dochodów;
- 2) system wydatków;
- 3) system gospodarki budżetowej.

Dochody Gminy można podzielić na dwie kategorie:

- a) wewnętrzne, na które jednostka ma wpływ,
- b) zewnętrzne, na które jednostka nie ma wpływu.

Do wewnętrznych należy przede wszystkim baza podatkowa JST. Ta baza to w praktyce liczba firm zarejestrowanych w Gminie i liczba mieszkańców tutaj ZAMELDOWANYCH.

Czynniki zewnętrzne to przede wszystkim regulacje prawne, w tym ustawy:

- ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- ustawa o finansach publicznych.

Obecnie możemy mówić o ukształtowaniu się systemu podatków i opłat lokalnych, w skład, którego wchodzi:

- 1) podatki bezpośrednie: od nieruchomości, od środków transportowych, od spadków i darowizn, rolny, leśny,
- 2) pośrednie: podatek od czynności cywilnoprawnych, karta podatkowa, opłaty lokalne o charakterze podatkowym: skarbowe, targowe, miejscowe, administracyjne oraz pozostałe opłaty lokalne, wymierzane na podstawie odrębnych ustaw.

Do najważniejszych podatków i opłat lokalnych, z punktu widzenia finansów Gminy należą dochody z podatku od nieruchomości, podatku rolnego i leśnego oraz podatku od środków transportowych.

Tabela 25 - Wykonanie dochodów Gminy Gomunice w latach 2016-2020⁴⁰

⁴⁰ Raport o stanie gminy za 2020 r.

L.p.	Opis	% pozycji dochod ów	2016	2017	2018	2019	2020
1.	Subwencje ogólne z budżetu państwa	30,38	7 757 235	7 374 097	8 064 036	8 380 854	8 086 785
2.	Podatek dochodowy od osób fizycznych	18,06	3 792 418	4 266 389	4 917 914	5 374 740	5 234 164
3.	Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci	15,11	2 674 183	3 561 736	3 272 226	4 382 833	5 839 152
4.	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin) ustawami	8,39	2 027 467	2 066 255	2 234 073	2 306 005	2 326 523
5.	Podatek od nieruchomości	5,91	1 550 493	1 449 615	1 492 648	1 486 885	1 740 297
6.	Wpływy z usług	4,91	1 142 380	1 145 614	1 308 258	1 381 825	1 427 311
7.	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	2,82	517 875	490 867	478 726	902 286	1 296 061
8.	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin)	2,17	583 791	584 143	534 061	607 136	528 258

9.	Dotacje celowe w ramach programów finansowych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	2,04	0	315 239	1 097 018	1 245 305	0
10.	Dotacje celowe w ramach programów finansowych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	1,74	0	0	0	0	2 275 095
11.	Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin (związków gmin), powiatów (związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	1,02	0	0	67 730	30 411	1 027 929
12.	Środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych	0,89	0	0	0	679 791	487 248
13.	Wpływy z różnych dochodów	0,80	859 176	38 725	100 778	31 033	10 167
14.	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem	0,70	0	0	0	776 582	131 773

	środków europejskich oraz środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich						
15.	Podatek od czynności cywilnoprawnych	0,63	137 907	128 064	158 434	159 725	237 981
16.	Podatek od środków transportowych	0,53	135 088	133 010	125 308	131 435	161 176
17.	Podatek rolny	0,46	119 850	112 943	111 522	125 425	126 953
18.	Wpływy z opłat za korzystanie z żywienia w jednostkach realizujących zadania z zakresu wychowania przedszkolnego	0,40	126 019	120 140	109 880	101 041	63 026
19.	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	0,36	0	213 903	252 167	2 710	0
20.	Wpływy z różnych opłat	0,32	90 316	86 338	94 442	79 386	68 071
21.	Podatek leśny	0,26	68 129	67 484	71 182	70 414	68 071
22.	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0,24	68 282	65 463	65 756	61 575	52 370
23.	Dotacje celowe otrzymane z powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	0,18	42 835	40 910	40 910	51 819	60 001
24.	Podatek dochodowy od osób prawnych	0,12	9 745	4 900	18 659	69 169	58 036

Tabela 26 - Wydatki Gminy Gomunice w latach 2016-2020⁴¹

L.p.	Opis	% pozycji dochodów	2016	2017	2018	2019	2020
1.	Oświata i wychowanie	32,05	7 442 361	7 305 521	8 001 471	8 852 360	10 744 520
2.	Rodzina	20,14	0	5 943 929	5 626 748	6 803 826	8 242 949
3.	Administracja publiczna	12,87	3 271 950	3 320 243	3 551 152	3 833 763	3 031 536
4.	Pomoc społeczna	8,71	5 463 711	995 278	2 822 025	1 140 269	1 088 888
5.	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	7,81	1 015 286	1 121 895	1 142 561	3 069 705	3 969 584
6.	Transport i łączność	6,26	1 404 208	980 340	1 631 782	2 605 840	1 646 932
7.	Rolnictwo i łowiectwo	3,10	651 915	477 032	546 410	623 157	1 803 132
8.	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	2,21	524 986	512 125	468 120	653 643	760 151
9.	Kultura fizyczna i sport	1,79	406 464	542 232	504 771	485 623	429 099
10.	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1,17	360 961	271 312	271 398	327 653	317 548
11.	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,79	175 518	169 405	272 377	197 974	224 279
12.	Edukacyjna opieka wychowawcza	0,73	155 392	168 739	178 641	234 062	230 982
13.	Obsługa długu publicznego	0,46	153 584	125 696	125 380	124 871	83 897
14.	Gospodarka mieszkaniowa	0,34	63 119	56 340	219 670	66 272	43 580
15.	Ochrona zdrowia	0,22	68 972	59 522	57 962	57 226	45 525
16.	Działalność usługowa	0,14	23 301	24 418	105 014	19 557	18 450
17.	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,14	5 932	3 026	62 498	57 339	56 119

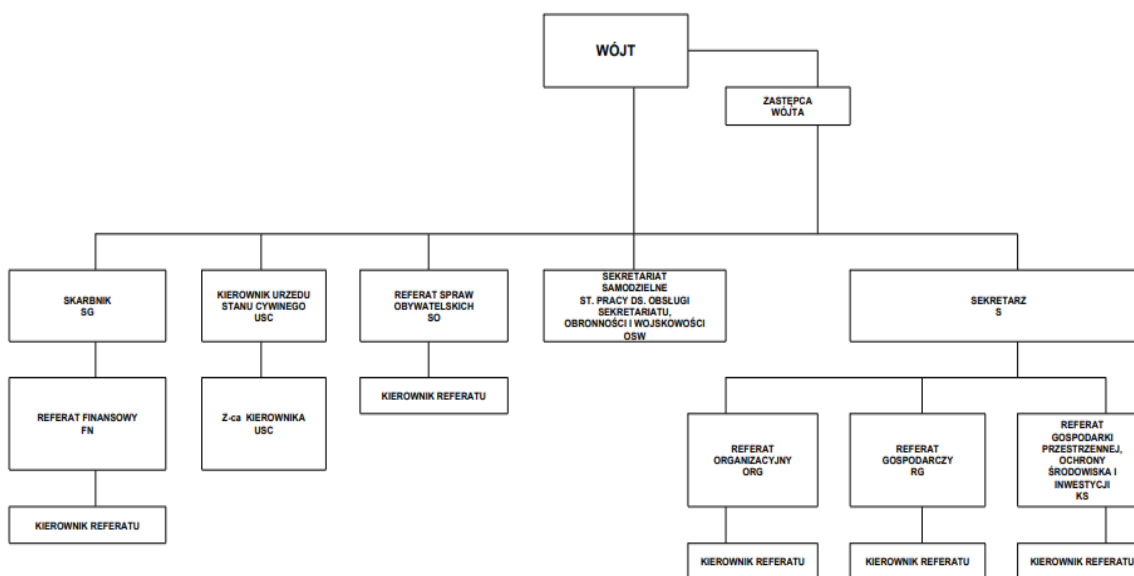
⁴¹ Raport o stanie gminy za 2020 r.

18.	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,04	53 348	0	0	0	0
19.	Handel	0,02	30 000	0	0	0	0
20.	Różne rozliczenia	0,02	7 812	0	0	0	18 328

Struktura organizacyjna

Zgodnie ze swoją definicją urząd gminy jest jednostką organizacyjną gminy, której przedmiotem działalności jest świadczenie pomocy wójtowi, w zakresie realizacji uchwał rady gminy, określonych przepisami prawa państwowego. Organizację i zasady funkcjonowania urzędu gminy, określa regulamin organizacyjny, nadany przez wójta w drodze zarządzenia. W gminie obowiązuje zarządzenie Nr 37/2021 Wójta Gminy Gomunice z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Gomunice. Kierownik urzędu wykonuje uprawnienia zwierzchnika służbowego w stosunku do pracowników urzędu oraz kierowników gminnych jednostek organizacyjnych. Wymienia i charakteryzuje je ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r.

Schemat Organizacyjny Urzędu Gminy Gomunice⁴²

Wykaz najważniejszych projektów inwestycyjnych zrealizowanych w gminie

⁴² <https://bip.gomunice.pl/res/serwisy/pliki/28070854?version=1.0>

Projekty zrealizowane ze środków zewnętrznych:

Perspektywa finansowa na lata 2014 – 2020

1. **Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami w miejscowościach Gomunice, Kletnia i Słostowice w gminie Gomunice**, wartość projektu 6 086 072,79 zł, dofinansowanie z UE 3 804 458,49 zł, Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 działanie, 5.3. Gospodarka wodno-kanalizacyjna oraz dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, w kocie: dotacja: 330 925,00 zł, pożyczka: 772 162,00 zł;
2. **Odnawialne źródła energii w gminie Gomunice**, wartość projektu 1 553 896,23 zł dofinansowanie z UE 1 212 814,85 zł, Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 działanie 4.1. Odnawialne źródła energii;
3. **Budowa budynku przedszkola w Gomunicach w technologii budownictwa pasywnego**, wartość projektu 9 424 593,99 zł, dofinansowanie z UE 4 656 019,50 zł, Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014 - 2020 działanie 4.3.Ochrona powietrza oraz dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, w kocie: dotacja: 62 560,00 zł, pożyczka: 145 975,00 zł dofinansowanie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 1 200 000,00 zł;
4. **Termomodernizacja budynku mieszkalno – usługowego w Gomunicach**, wartość projektu 209 412,48 zł dofinansowanie z UE 126 967,76 zł, Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020, działanie 4.2. Termomodernizacja budynków;
5. **Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Chrzanowicach**, wartość projektu 3 370 735,63 zł, dofinansowanie z UE 1 370 217,74 zł + 1 233 195,96 zł współfinansowanie krajowe z budżetu państwa, Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 działanie 7.4. Edukacja;
6. **Przebudowa i adaptacja zdegradowanego budynku byłej szkoły w miejscowości Kocierzewy na mieszkania socjalne oraz aktywizacja zawodowa osób objętych wsparciem**, wartość projektu 1 937 813,88 zł, dofinansowanie z UE 1 298 870,59 zł, Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014 - 2020 działanie 7.3. Infrastruktura opieki społecznej;
7. **Termomodernizacja budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Chrzanowicach**, wartość projektu 1 264 292,60 zł, dofinansowanie z UE 868 909,80 zł, Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 działanie, 4.2. Termomodernizacja

budynków oraz dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, w kwocie: dotacja: 90 148,00 zł, pożyczka: 210 349,00 zł

8. **Budowa Centrum wsi w Gomunicach**, wartość projektu 1 250 000,00 zł;
dofinansowanie z UE 500 000,00 zł, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 oraz dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, w kwocie: dotacja: 41 040,00 zł, pożyczka: 95 760,00 zł.

Projekty miękkie:

1. **Więcej wiem, więcej potrafię**, wartość projektu 915 180,63 zł, dofinansowanie z UE 777 903,53 zł, Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 Działanie 11.1. Wysoka jakość edukacji;
2. **Aktywna Mama - Szczęśliwe Dziecko**, wartość projektu 690 177,50 zł, dofinansowanie z UE 586 650,87 zł i 71 562,10 zł dotacja celowa, Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 działanie 10.1. Powrót na rynek pracy osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3.

Zadania dofinansowane ze środków krajowych:

1. **Przebudowa drogi dojazdowej – ul. Teligi w Gomunicach**, wartość projektu: 224 882,49 zł, dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg – 157 417,00 zł;
2. **Budowa drogi gminnej – ul. Dębowej – wraz z chodnikami oraz zbiornikiem retencyjnym i kanalizacją deszczową w miejscowości Kletnia**, wartość projektu: 1 221 100,00 zł, dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych – 732 660,00 zł
3. **Przebudowa drogi dojazdowej w Chrzanowicach**, wartość projektu: 677 894,00 zł dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych – 542 315,00 zł;
4. **Przebudowa drogi gminnej nr 112105E (ul. Wojska Polskiego) w m. Gomunice wraz z chodnikami oraz budowa kanalizacji deszczowej**, wartość projektu: 1 602 846,03 zł dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych – 623 524,00 zł.

Pozostałe zadania dofinansowane ze środków WFOŚiGW w Łodzi:

1. **Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Gomunice w 2020 r.**
wartość zadania: 38 495,34 zł, dotacja: 29 218,00 zł;
2. **Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Gomunice w 2021 r.,**
wartość zadania: 21 869,42 zł, dotacja: 15 340,00 zł;

3. **Zagospodarowanie zielenią przestrzeni publicznej w Gminie Gomunice w 2019 r.**, wartość zadania: 64 395,04 zł, dotacja: 30 192,00 zł;
4. **Dostawa i montaż instalacji fotowoltaicznych dla oczyszczalni ścieków w Gomunicach oraz wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne na terenie Gminy Gomunice**, wartość zadania: 199 920,77 zł, kwota umorzenia: 160 911,83 zł

Priorytety inwestycyjne w gminie do 2030 r.

<u>Nazwa zadania: Poprawa efektywności energetycznej na terenie gminy Gomunice</u>	
Uzasadnienie	<p>Zgodnie z realizacją pakietu klimatycznego Polska i gminy są zobowiązane do redukcji emisji CO₂, likwidacji źródeł niskiej emisji, przechodzenia z paliwa konwencjonalnego na odnawialnego źródła energii, termomodernizację obiektów - docieplenia ścian, dachów, wymianę instalacji wewnętrznych. Poprawa jakości powietrza, ochrona atmosfery to kluczowe obszary wymagające szybkiej interwencji w naszym kraju. Na poziomie gminy tym ważniejsze jest promowanie ekologicznych źródeł ciepła, stosowanie odnawialnych źródeł energii. Jest to konieczne do przeciwdziałania mającemu bardzo negatywny wpływ na nasze zdrowie zjawisku niskiej emisji. Ponadto Unia Europejska w ramach tzw. polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 wskazała istotne postulaty:</p> <p>Najważniejsze cele na 2030 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.) - zapewnienie co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii - poprawa efektywności energetycznej o co najmniej 32,5%
Opis	<p>Planowane projekty obejmować będzie głęboką termomodernizację - docieplenia, wymianę stolarki okiennej, drzwiowej, wymianę źródeł ciepła na ekologiczne, zgodnie z zaleceniami wynikającymi z audytów energetycznych. Planowane prace będą dotyczyły w szczególności budynków użyteczności publicznej oraz budynków prywatnych, jeśli dostępne fundusze będą przewidywać takie wsparcie.</p>
Źródła finansowania	<p>Budżet Gminy, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.</p>

<u>Nazwa zadania: Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Gomunicach w systemie zaprojektuj i wybuduj - poprawa życia mieszkańców</u>	
Uzasadnienie	<p>Planowane przedsięwzięcie polega na wykonaniu robót budowlano-montażowych związanych z rozbudową i przebudową istniejącej oczyszczalni w zakresie procesu oczyszczania mechanicznego i biologicznego, co umożliwi prawidłowe funkcjonowanie obiektu oczyszczalni ścieków. Zasadniczym warunkiem rozbudowy jest zapewnienie wysokich standardów</p>

	<p>jakości ścieków oczyszczonych, zgodnym z aktualnym stanem prawnym.</p> <p>Realizacja projektu będzie oddziaływać pozytywnie na korzyści społeczno – ekonomiczne takie jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu uporządkowania gospodarki wodno - ściekowej, • zmniejszenie marginalizacji terenów wiejskich, • poprawa standardu życia mieszkańców obszarów wiejskich, • poprawa stanu infrastruktury technicznej.
Opis	<p>W celu uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej na obszarze województwa łódzkiego, konieczne będzie przeprowadzenie prac obejmujących rozbudowę i modernizację infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Realizowane projekty przyczynią się do zwiększenia odsetka ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków oraz do podniesienia jakości życia mieszkańców województwa łódzkiego. Realizacja działania przyczyni się do zwiększenia odsetka ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych oraz do podniesienia jakości życia mieszkańców województwa łódzkiego. Cel zostanie osiągnięty poprzez realizację kompleksowych inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej tylko w aglomeracjach od 2 tys. RLM włącznie do poniżej 10 tys. RLM (według wartości rzeczywistej RLM podanej w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz Master Planie dla wdrażania dyrektywy 91/271/EWG). Celem głównym projektu jest: „Podniesienie jakości życia mieszkańców gminy”.</p>
Źródła finansowania	<p>Budżet Gminy, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.</p>

Nazwa zadania: Modernizacja dróg lokalnych

Uzasadnienie	<p>Gmina planuje inwestycje związane z infrastrukturą drogową. Układ drogowy na terenie gminy jest przeciążony poprzez zwiększające się z roku na rok natężenie ruchu, co sprawia, że stan nawierzchni dróg lokalnych wymaga ciągłych modernizacji i remontów. Ponadto ważnym aspektem jest poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.</p>
Opis	<p>Planowane są bieżące prace modernizacyjne obejmujące poprawę nawierzchni dróg lokalnych, w zależności od potrzeb.</p>
Źródła finansowania	<p>Budżet gminy, Budżet Samorządu Województwa Łódzkiego, Budżet Państwa w ramach planowanych dotacji, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.</p>

Nazwa zadania: Budowa systemu kanalizacji sanitarnej

Uzasadnienie	<p>Gmina rozbudowuje sieć kanalizacji zbiorczej. Kanalizacja sanitarna jest ważna z punktu widzenia ochrony środowiska oraz spełnienia przez Polskę dyrektywy z 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG). Nakłada ona na nie obowiązek zapewnienia zbiorczego odbioru nieczystości zgodnie z normami UE, np. przez założenie kanalizacji.</p>
---------------------	---

	Rozbudowa sieci będzie mieć pozytywny wpływ na ochronę przyrody w gminie.
Opis	W gminie planuje się rozbudowę systemu kanalizacji sanitarnej w formie sieci zbiorczej, ale przy zabudowie rozproszonej rozważana będzie budowa przydomowych oczyszczalni ścieków. Ponadto planowane jest dalsza rozbudowa tam gdzie jej nie ma.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, Budżet Samorządu Województwa Łódzkiego, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Doposażenie placówek oświatowych	
Uzasadnienie	Poprawa jakości kształcenia ogólnego w zakresie wsparcia kompetencji uczniów zgodnych z listą poniżej jest ważna z punktu widzenia rozwoju dzieci i młodzieży: porozumiewania się w języku ojczystym; porozumiewania się w językach obcych; kompetencji matematycznych i podstawowych kompetencji naukowo-technicznych; kompetencji informatycznych; umiejętności uczenia się; kompetencji społecznych i obywatelskich; inicjatywności i przedsiębiorczości; świadomości i ekspresji kulturalnej. Wymienione kompetencje kluczowe uważane są za jednakowo ważne, ponieważ każda z nich może przyczynić się do samorealizacji i udanego życia w społeczeństwie wiedzy. Istotnym elementem nauczania eksperymentalnego jest obecnie szczególnie istotne, ponieważ pozwala na wykształcenie się u uczniów cech, które nie są pobudzane za pomocą kształcenia teoretycznego, tj. kreatywność, ciekawość poznania nowych zagadnień. W ramach projektu zwiększy się dostęp do usług edukacji, zwłaszcza w zakresie dostępu do sprzętu mającego na celu wsparcie kompetencji ogólnych, stanowiących fundament do nauczania eksperymentalnego. Zakupione środki trwałe będą odpowiadać na potrzeby nauczania w dziedzinach kluczowych, dzięki temu uczniowie będą mogli w łatwiejszy i efektywniejszy sposób zrozumieć i zapamiętać otrzymaną wiedzę. Wzrost aktywności fizycznej u dzieci i młodzieży jest bardzo ważny, ponieważ z badań UNICEFU wynika, że polskie dzieci tyją najszybciej w Europie i w ciągu ostatniej dekady liczba osób z nadwagą podwoiła się.
Opis	Planowane jest doposażenie placówek edukacyjnych w sprzęt komputerowy, pomoce dydaktyczne do nauki języków obcych i pozostałych kompetencji kluczowych, w tym sprzęt do nauczania eksperymentalnego, doświadczalnego. Ponadto planuje się organizację dodatkowych zajęć z zakresu kształtowania kompetencji kluczowych wśród uczniów. Kompetencja jest kombinacją wiedzy, umiejętności i przyjmowanej postawy. Kompetencje kluczowe to kompetencje, które wspierają rozwój osobisty, włączanie w życie społeczne, aktywne obywatelstwo i możliwość znalezienia zatrudnienia
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Usuwanie wyrobów zawierających azbest

Uzasadnienie	Polska jest pierwszym i jedynym krajem w Unii Europejskiej, która podjęła wyzwanie wycofania z użytkowania wyrobów zawierających azbest. Od 2009 r. realizujemy Program Oczyszczania Kraju z Azbestu do 2032 r. Główne cele Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 to: <ul style="list-style-type: none">- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.
Opis	W ramach projektu planowane jest sukcesywne usuwanie wyrobów azbestowych w budynkach prywatnych na terenie gminy poprzez zdjęcie, składowanie i usunięcie wyrobów azbestowych.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

Nazwa zadania: Wymiana źródeł ciepła na ekologiczne

Uzasadnienie	Projekt stanowi odpowiedź na problem związany z potrzebą minimalizacji niskiej emisji na terenie gminy – zanieczyszczeń pochodzących z sektora prywatnego. Jest elementem realizacji gminnego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. Przyjmuje się, że kraje Unii Europejskiej powinny dążyć do redukcji emisji w wysokości 20% poziomu z roku 1990 (lub innego, możliwego do inwentaryzacji), redukcji zużycia energii pierwotnej o 20% w stosunku do prognoz na 2020 rok oraz zwiększenia udziału zużycia energii z odnawialnych źródeł do 20% w ogólnym zużyciu energii. Te cele strategiczne Polska planuje osiągnąć. Sytuacją idealną byłoby, gdyby na szczeblu regionalnym każda gmina osiągnęła założone cele w wysokości 20%. Realne do osiągnięcia cele dla wnioskodawcy wynikać będą ze stanu rzeczywistego i uwarunkowań wewnętrznych Gminy. Obowiązujący na terenie gminy Plan Gospodarki Niskoemisyjnej zakłada osiągnięcie szeregu celów ekologicznych, do których należą utrzymywanie standardów, zapewniających wysoką jakość powietrza poprzez minimalizację zanieczyszczeń pochodzących z niskiej emisji oraz zwiększenie udziału energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych.
Opis	Projekt będzie polegał na wymianie starych nieekologicznych źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych na terenie gminy. Wiele budynków wymaga wymiany źródła ciepła oraz termomodernizacji, ich przeprowadzenie przyczyni się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń, poprawy efektywności energetycznej obiektów i tym samym oszczędności w funkcjonowaniu oraz pozytywnego wpływu na ochronę powietrza i środowiska naturalnego. Ważnym aspektem jest fakt, że dzięki projektowi zmniejszy się także emisja szkodliwych gazów cieplarnianych.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalne z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Odnawialne źródła energii w Gminie Gomunice - kolejne etapy

Uzasadnienie	<p>Poprawa jakości powietrza, ochrona atmosfery to kluczowe obszary wymagające szybkiej interwencji w naszym kraju. Na poziomie gminy tym ważniejsze jest promowanie ekologicznych źródeł ciepła, stosowanie odnawialnych źródeł energii. Jest to konieczne do przeciwdziałania mającemu bardzo negatywny wpływ na nasze zdrowie zjawisku niskiej emisji. Ponadto Unia Europejska w ramach tzw. polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 wskazała istotne postulaty:</p> <p>Najważniejsze cele na 2030 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.) - zapewnienie co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii - poprawa efektywności energetycznej o co najmniej 32,5%.
Opis	Planowane są działania w stosunku do budynków gminnych oraz budynków prywatnych. Planuje się projekty polegające na instalacjach OZE dedykowanych produkcji energii elektrycznej i ciepłej na własne potrzeby obejmujące pompy ciepła, solary, fotowoltaikę.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

Uzasadnienie	Sport i rekreacja są ważnymi aspektami życia, dlatego w coraz większym stopniu mieszkańcy przywiązują wagę do aktywnego spędzania wolnego czasu. Realizacji takich zamierzeń może pomóc odpowiednia infrastruktura w najbliższej okolicy.
Opis	Zadanie ma szeroki i otwarty katalog możliwości, wśród nich należy wymienić place zabaw, tor do jazdy na rolkach, łyżworolkach, skatepark, pumptrack, rozbudowę boisk, budowę siłowni zewnętrznych.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: E – usługi publiczne

Uzasadnienie	Pandemia w Polsce spowodowała, że koniecznym stało się wprowadzenie licznych udogodnień i możliwości załatwiania spraw urzędowych w formie elektronicznej. Jednak ten obszar zwłaszcza w gminach wiejskich wymaga doinwestowania i poszerzenia katalogu oferowanych usług.
Opis	Planowane działania mają się przyczynić do rozbudowy technologii informacyjno- komunikacyjnych świadczonych przez Urząd Gminy oraz jednostki podległe. Założeniem jest zwiększenie dostępności i jakości e-usług publicznych poprzez zapewnienie obywatelom łatwego dostępu do informacji publicznych, usprawnienie przepływu informacji oraz promowanie komunikacji elektronicznej między obywatelem, a administracją publiczną. Kluczowym elementem będzie wdrożenie szeregu usług elektronicznych.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Nowoczesny klaster czystej energii i przyrody „Folwark Fryszerka”	
Uzasadnienie	Planowany projekt ma charakter prywatny i jego inwestorem jest osoba prywatna. Inwestycja ma ważne znaczenia dla rozwoju społeczno – gospodarczego gminy i po realizacji przyczyni się do podniesienia atrakcyjności gminy i wzrostu jej potencjału rozwojowego. Przedsięwzięcie będzie polegać na budowie zagospodarowania turystycznego nad zbiornikiem wodnym we Fryszerce.
Opis	Planowane działania obejmą: ETAP I – prace wstępne ETAP II – rewitalizacja zbiornika z budową małej elektrowni wodne ETAP III – budowa infrastruktury technicznej i komunikacyjnej wraz ze strefą rekreacji ETAP IV – budowa ośrodka wczasowego ETAP V – rozbudowa bazy noclegowej i rozrywkowej
Źródła finansowania	Środki własne inwestora, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Projekty miękkie w gminie do 2030 r.

Nazwa zadania: Cyfrowa gmina	
Uzasadnienie	Cyfryzacja życia jest faktem i nie da się już dziś funkcjonować w wielu obszarach bez dostępu do Internetu. Szereg spraw może być już załatwianych zdalnie. Jednak część społeczeństwa nadal czuje się wykluczona cyfrowo.
Opis	W ramach podejmowanych działań będą realizowane szkolenia, doradztwo dla seniorów, niepełnosprawnych, wykluczonych cyfrowo. Planuje się doposażenie jednostek gminnych w sprzęt, a jeśli programy pomocowe to umożliwi być może tak że wsparcie zakupu urządzeń dla mieszkańców, którzy sami nie są w stanie ponieść takiego wydatku. Założeniem jest, aby podnieść jakość wyposażenia jeśli chodzi o urządzenia cyfrowe, o komputery, oprogramowanie i jakość usług elektronicznych oferowanych mieszkańcom.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Wsparcie opieki dla dzieci do 3 lat	
Uzasadnienie	Ważnym aspektem powrotu matek po okresie urlopu macierzyńskiego jest zapewnienie opieki nad dziećmi do lat 3. Taką formą opieki w postaci żłobków, klubów malucha, jest zainteresowanych coraz więcej rodziców.
Opis	W ramach przewidzianych działań gmina zakłada w przypadku dużego zainteresowanie zapewnienie większej ilości miejsc w żłobku lub stworzenie klubu dziecięcego.

Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.
----------------------------	---

<u>Nazwa zadania: Przyjazna szkoła - doposażenie, organizacja zajęć dodatkowych</u>	
Uzasadnienie	Poprawa jakości kształcenia ogólnego w zakresie wsparcia kompetencji kluczowych na rynku pracy oraz nauczania eksperymentalnego. Nauczanie eksperymentalne jest obecnie szczególnie istotne, ponieważ pozwala na wykształcenie się u uczniów cech, które nie są pobudzane za pomocą kształcenia teoretycznego, tj. kreatywność, ciekawość poznania nowych zagadnień. W ramach projektu zwiększy się dostęp do usług edukacji, zwłaszcza w zakresie dostępu do sprzętu mającego na celu wsparcie kompetencji ogólnych, stanowiących fundament do nauczania eksperymentalnego. Zakupione środki trwałe będą odpowiadać na potrzeby nauczania w dziedzinach kluczowych, dzięki temu uczniowie będą mogli w łatwiejszy i efektywniejszy sposób zrozumieć i zapamiętać otrzymywaną wiedzę. Wzrost aktywności fizycznej u dzieci i młodzieży jest bardzo ważny, ponieważ z badań UNICEFU wynika, że polskie dzieci tyją najszybciej w Europie i w ciągu ostatniej dekady liczba osób z nadwagą podwoiła się.
Opis	Planowane jest doposażenie placówek edukacyjnych w sprzęt komputerowy, sprzęt do nauczania eksperymentalnego, doświadczalnego. Ponadto planuje się organizację dodatkowych zajęć z zakresu kształtowania kompetencji kluczowych wśród uczniów. Kompetencja jest kombinacją wiedzy, umiejętności i przyjmowanej postawy. Kompetencje kluczowe to kompetencje, które wspierają rozwój osobisty, włączanie w życie społeczne, aktywne obywatelstwo i możliwość znalezienia zatrudnienia: <ul style="list-style-type: none"> ▪ porozumiewanie się w języku ojczystym ▪ porozumiewanie się w językach obcych ▪ kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne ▪ kompetencje informatyczne ▪ umiejętność uczenia się ▪ kompetencje społeczne i obywatelskie ▪ inicjatywność i przedsiębiorczość świadomość i ekspresja kulturalna.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

<u>Nazwa zadania: Rozwój kompetencji pracowników administracji samorządowej i jednostek podległych</u>	
Uzasadnienie	Nieustannie zachodzące zmiany, de facto we wszystkich sferach życia, wymuszają na jednostkach konieczność stałego podnoszenia poziomu wykształcenia, ciągłego poszerzania swoich kompetencji, w celu przystosowania się do zmiennej i nieprzewidywalnej rzeczywistości, a także sprawnego wykorzystywania wielu możliwości, jakich dostarczają nowoczesne technologie. Z tym powiązana jest koncepcja uczenia się przez

	całe życie określana jest obecnie jako lifelong learning i odnosi się do wszelkiej, trwającej przez całe życie, aktywności, mającej na celu rozwój wiedzy i umiejętności w perspektywie osobistej, obywatelskiej, społecznej oraz zorientowanej na zatrudnienie.
Opis	Szkolenia będą organizowane dla pracowników urzędu i jednostek podległych na podstawie bieżących potrzeb po analizie i rozpoznaniu potrzeb szkoleniowych. Szkolenia będą dotyczyć zarówno aspektów miękkich, kompetencyjnych oraz tych związanych z wykonywaniem obowiązków dotyczące prawa zamówień publicznych, prawa budowlanego, gospodarki odpadami, funduszy unijnych.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Promocja gminy	
Uzasadnienie	Gmina zamierza kontynuować i rozwijać aktywność w obszarze promocji, organizacji wydarzeń, festynów. Są one ukierunkowane na promocję gminy, integrację mieszkańców i gości odwiedzających gminę.
Opis	Zadanie przewiduje szeroki katalog możliwych działań wśród nich można wymienić organizację festynów, pikników i innych wydarzeń o charakterze kulturalnym i rozrywkowym. Udział gminy w wydarzeniach o charakterze wojewódzkim i ogólnopolskim.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Edukacja ekologiczna	
Uzasadnienie	W dobie zmian klimatycznych, zwiększającego się zanieczyszczenia środowiska, zjawiska niskiej emisji, rosnących ilości odpadów ważne jest edukowanie społeczności lokalnych w zakresie potrzeby ochrony środowiska przyrodniczego.
Opis	Planowane są działania podnoszące świadomość ekologiczną dotyczącą odnawianych źródeł energii, segregacji odpadów, smogu. Przewiduje się prelekcje, warsztaty, zajęcia, inne wydarzenia ekologiczne dla dzieci np. rajdy piesze, rowerowe, wędrowki, młodzieży oraz wszystkich zainteresowanych.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Spis tabel

1. Tabela nr 1 – Podział administracyjny;
2. Tabela nr 2 – Statystyka mieszkańców wg wieku i płci w latach 2015;
3. Tabela nr 3 – Ludność gminy 2015-2020;

4. Tabela nr 4 – Placówki edukacyjne i opiekuńcze w gminie w roku szkolnym 2021/2022;
5. Tabela nr 5 – Ilość wpisów w zakresie działalności gospodarczej;
6. Tabela nr 6 - Podmioty gospodarcze wg grup rodzajów działalności PKD 2007;
7. Tabela nr 7 - Podmioty wg sektorów własnościowych;
8. Tabela nr 8 - Podgrupa: Podmioty wg klas wielkości;
9. Tabela nr 9 - Struktura zagospodarowania gruntów Gminy Gomunice;
10. Tabela nr 10 - Grunty orne wg klas bonitacyjnych;
11. Tabela nr 11 - Wielkość gospodarstw w Gminie Gomunice w poszczególnych sołectwach;
12. Tabela nr 12 - Wielkość gospodarstw w Gminie Gomunice;
13. Tabela nr 13 - Stopa i poziom bezrobocia w 2021 r.;
14. Tabela nr 14 - Bezrobotni w gminach powiatu stan na IV kwartał 2021 r.;
15. Tabela nr 15 - Bezrobotni zarejestrowani wg płci;
16. Tabela nr 16 - Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci;
17. Tabela nr 17 - Korzystający ze świadczeń rodzinnych;
18. Tabela nr 18 – Udzielone porady;
19. Tabela nr 19 - Udział w akcjach ratowniczych i gaśniczych;
20. Tabela nr 20 – Formy ochrony na terenie gminy Gomunice;
21. Tabela nr 21 - Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy – dane za 2020 r.;
22. Tabela nr 22 - Ilość odpadów odebranych z tereny gminnego PSZOK – dane za 2020 r.;
23. Tabela nr 23 - Osiągnięte poziomy recyklingu w Gminie Gomunice w 2020 r.;
24. Tabela nr 24 - Wykaz nadajników istniejących na terenie gminy;
25. Tabela nr 25 - Wykonanie dochodów Gminy Gomunice w latach 2016-2020;
26. Tabela nr 26 - Wydatki Gminy Gomunice w latach 2016-2020.

Spis wykresów

1. Wykres nr 1 - Mieszkańcy wg wieku w 2020 r.;
2. Wykres nr 2 – Liczba ludności w lata 2015-2020;
3. Wykres nr 3 – Liczba uczniów w szkołach podstawowych 2016 – 2020;
4. Wykres nr 4 - Liczba podmiotów gospodarczych;
5. Wykres nr 5 - Wykres grupy hektarowe w Gminie Gomunice;

6. Wykres nr 6 - Bezrobotni zarejestrowani wg płci
7. Wykres nr 7 - Liczba rodzin objętych pomocą społeczną
8. Wykres nr 8 - Liczba rodzin objętych pomocą społeczną;
9. Wykres nr 9 – Pomoc społeczna powody przyznania.